

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ
Факультет мистецтв і моди
Кафедра моди та стилю

КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ПРОЄКТ

на тему

Проектування творчої колекції жіночого одягу

Спеціальність 182 Технології легкої промисловості

Освітня програма Моделювання, конструювання та художнє оздоблення
виробів легкої промисловості

Виконала: студентка групи МгШМК-24

_____ Ганна ГУДИМА

Науковий керівник к.т.н., доцент Тетяна СТРУМІНСЬКА

Рецензент _____

Київ 2025

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Факультет мистецтв і моди

Кафедра моди та стилю

Спеціальність 182 Технології легкої промисловості

Освітня програма Моделювання, конструювання та художнє оздоблення
виробів легкої промисловості

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри МС

Тетяна

СТРУМІНСЬКА

(підпис)

«04» серпня 2025 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ПРОЄКТ СТУДЕНТУ

Гудимі Ганні Петрівні

1. Тема проєкту: Проектування творчої колекції жіночого одягу

Науковий керівник проєкту Струмінська Тетяна Володимирівна, к.т.н., проф.

затверджені наказом закладу вищої освіти від 16.09.2025 р. № 209-уч

2. Вихідні дані до кваліфікаційного проєкту: конструкторсько-технологічна документація на виготовлення колекції моделей жіночого одягу в умовах підприємства ТОВ ФРОЛОВ ХАРТ, нормативна документація, інформація про напрямок розвитку моди, споживачів, новітні матеріали та технології.

3. Зміст кваліфікаційного проєкту (перелік питань, які потрібно опрацювати):
Вступ, Розділ 1 Допроєктні дослідження, Розділ 2 Графічна композиція колекції, Розділ 3 Конструкторський, Розділ 4 Технологічний, Загальні висновки, Список використаних джерел, Додатки.

4. Дата видачі завдання 04 серпня 2025 року

5. Консультанти розділів кваліфікаційного проєкту

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Тетяна Струмінська, к.т.н., доц.		
Розділ 1	Тетяна Струмінська, к.т.н., доц.		
Розділ 2	Тетяна Струмінська, к.т.н., доц.		
Розділ 3	Яна Мамченко, д.філ., ст. викладач		
Розділ 4	Галина Олійник, д.філ., доц.		
Висновки	Тетяна Струмінська, к.т.н., доц.		

7. Дата видачі завдання 4 серпня 2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного магістерського проєкту	Терміни виконання етапів	Примітка про виконання
1	Вступ	серпень 2025 р.	
2	Розділ 1 Допроєктні дослідження	серпень-вересень 2025 р.	
3	Розділ 2 Графічна композиція колекції	вересень-жовтень 2025 р.	
4	Розділ 3 Конструкторський	жовтень 2025 р.	
5	Розділ 4 Технологічний	жовтень 2025 р.	
6	Висновки	листопад 2025 р.	
7	Оформлення (чистовий варіант)	листопад 2025 р.	
8	Подача кваліфікаційного проєкту науковому керівнику для відгуку	листопад 2025 р.	
9	Подача кваліфікаційного проєкту для рецензування (за 12 днів до захисту)	листопад 2025 р.	
10	Перевірка кваліфікаційного проєкту на наявність ознак плагіату (за 10 днів до захисту)	листопад 2025 р.	
11	Подання кваліфікаційного проєкту завідувачу кафедри (за 7 днів до захисту)	листопад 2025 р.	

З завданням ознайомлений:

Студент

_____ Ганна ГУДИМА

Науковий керівник проєкту

_____ Тетяна СТРУМІНСЬКА

Зміст

ВСТУП	8
РОЗДІЛ I. ДОПРОЄКТНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	11
1.1 Характеристика процесу проєктування творчої колекції моделей одягу	11
1.2 Дослідження сфери споживання, визначення групи споживачів і виду одягу для проєктування	13
1.3 Функціональний аналіз об'єкту проєктування. Визначення споживчих вимог до одягу	16
1.4 Технологічний аналіз об'єкту проєктування. Дослідження новітніх матеріалів, технологій виготовлення одягу	19
1.5 Аналіз модних тенденцій. Формування варіантів композиційного, конструктивного і пластичного рішення нової форми одягу відповідно сучасним тенденціям моди	23
Висновки до розділу I	29
РОЗДІЛ II. ГРАФІЧНА КОМПОЗИЦІЯ КОЛЕКЦІЇ	30
2.1 Розробка творчої концепції колекції	30
2.2 Розробка творчої ідеї для створення колекції	33
2.3 Структурний аналіз творчого джерела і його трансформація в модель-образ	34
2.4 Розробка нових естетичних властивостей творчої ідеї. Розробка фор-ескізів моделей колекції	37
2.5 Розробка творчих ескізів моделей колекції. Вибір матеріалів	40
Висновки до розділу II	47
РОЗДІЛ III. КОНСТРУКТОРСЬКИЙ	48
3.1 Вибір способу розробки об'ємно-просторової форми моделей колекції	48
3.2 Виконання композиційно-конструктивного аналізу моделей колекції	55
3.3 Розробка первинних креслень деталей конструкцій моделей колекції	60
3.4 Виготовлення в матеріалі та розробка сценарного образу творчої колекції	68
3.5 Розробка лекал однієї з моделей колекції сукні жіночої	69
Висновки до розділу III	71

РОЗДІЛ IV. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ	72
4.1 Обґрунтування параметрів виготовлення моделі сукні жіночої	72
4.2 Розробка технологічної послідовності обробки моделі сукні жіночої	81
Висновки до розділу IV	88
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	89
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	91
ДОДАТКИ	94

Анотація

Гудима Г. П. Проектування творчої колекції жіночого одягу.

Дипломний магістерський проєкт за спеціальністю 182 Технології легкої промисловості освітньої програми «Моделювання, конструювання та художнє оздоблення виробів легкої промисловості» - Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2025 рік.

В дипломному магістерському проєкті розроблено колекцію моделей суконь жіночих з використанням сучасних матеріалів та технологій виготовлення виробів. Базова модель розроблена на фігуру 170-92-100. У межах роботи проведено аналіз актуальних напрямів розвитку вечірнього жіночого костюма, вивчено особливості силуетних форм, конструктивних рішень, типів оздоблення та властивостей матеріалів, що впливають на стиль та якість готових виробів. На основі досліджених джерел визначено концепцію творчої колекції та сформовано художній образ, який став основою для розробки моделей. Проведено моделювання та конструювання вечірніх суконь із використанням сучасних методів проектування, що забезпечило гармонійне поєднання форми, пропорцій, декоративних елементів та технологічної доцільності. Особливу увагу приділено технологічній послідовності виготовлення моделей та вибору оптимальних способів обробки вузлів.

Результатом роботи є створення авторської творчої колекції жіночих вечірніх суконь, що включає комплекс дизайнерських, конструктивних і технологічних рішень, необхідних для втілення кожної моделі. Готова колекція демонструє цілісність концепції, індивідуальний творчий підхід та практичну значущість проєкту, підтверджуючи можливість її подальшого використання у професійній діяльності дизайнера одягу.

Ключові слова: жіночі сукні, творча колекція, стиль, проектування одягу, напрям моди

Abstract

Hudyma H. P. Designing a creative collection of women's clothing.

Master's degree thesis project in the specialty 182 Light Industry Technologies of the educational program "Modeling, Design and Artistic Decoration of Light Industry Products" - Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, 2025.

In the master's degree thesis project, a collection of women's dress models was developed using modern materials and manufacturing technologies. The basic model was developed for a figure of 170-92-100. Within the framework of the work, an analysis of current trends in the development of evening women's suits was conducted, the features of silhouette forms, constructive solutions, types of decoration and properties of materials that affect the style and quality of finished products were studied. Based on the researched sources, the concept of a creative collection was determined and an artistic image was formed, which became the basis for the development of models. Modeling and construction of evening dresses were carried out using modern design methods, which ensures a harmonious combination of forms, proportions, decorative elements and technological feasibility. Particular attention was paid to the technological sequence of manufacturing models and the selection of optimal methods of processing knots.

The result of the work is the creation of an author's creative collection of women's evening dresses, which includes a complex of design, constructive and technological solutions, some for the creation of each model. The finished collection demonstrates the integrity of the concept, individual creative approach and practical significance of the project, confirming the possibility of its further use in the professional activities of a clothing designer.

Keywords: women's dresses, creative collection, style, clothing design, fashion trend

ВСТУП

Сучасна індустрія моди розвивається надзвичайно стрімко, постійно реагуючи на культурні, технологічні та соціальні зміни суспільства. Одяг перестав бути лише засобом захисту – він став формою самовираження, інструментом комунікації та важливою складовою індивідуального стилю людини. Особливої уваги в сучасному дизайн-процесі набувають вечірні сукні, що поєднують функціональність, естетичність та інноваційність, адже саме вони відображають найвищий рівень майстерності дизайнера.

Проектування творчої колекції вечірніх суконь потребує ґрунтовного дослідження споживчих потреб, аналізу сучасних тенденцій моди, вивчення властивостей матеріалів і сучасних технологій виготовлення. Важливо не лише створити привабливу форму, а й забезпечити комфорт, відповідність призначенню та ергономічність. Це зумовлює актуальність обраної теми та необхідність комплексного підходу до розробки моделей.

Актуальність теми зумовлена зростанням ролі дизайнерського підходу у створенні сучасного жіночого одягу та підвищенням вимог споживачів до якості, індивідуальності та естетичної виразності виробів. У сучасному суспільстві вечірні сукні є важливою частиною гардероба, адже супроводжують жінку на урочистостях, офіційних заходах, культурних подіях та святкових подіях. Саме ці вироби мають найбільший потенціал для демонстрації модних тенденцій, новітніх технологій і творчих рішень дизайнера. Стрімкий розвиток текстильної промисловості, поява інноваційних матеріалів, комп'ютерних технологій моделювання, а також нових методів обробки тканин відкривають широкі можливості для формування сучасних колекцій вечірнього одягу. Тому дослідження сучасних матеріалів, технологій та художньо-конструктивних рішень є надзвичайно важливим для підвищення конкурентоспроможності дизайнерського продукту. Додатковим чинником актуальності є зростання інтересу до індивідуального пошиву та авторського дизайну, що пов'язано з прагненням

споживачів до самовираження через одяг. Жінки все частіше обирають унікальні моделі, які відповідають їхнім естетичним вподобанням, підкреслюють індивідуальність та забезпечують комфорт. Це висуває високі вимоги до якості формоутворення, конструктивної досконалості та технологічної обґрунтованості вечірніх суконь.

Метою дипломного проєкту є створення творчої колекції жіночих вечірніх суконь, що поєднує естетичні, конструктивні та технологічні рішення відповідно до сучасних вимог і тенденцій моди.

Об'єкт дослідження – процес художнього, конструкторського та технологічного проєктування жіночого одягу.

Предмет дослідження – проєктування колекції жіночих вечірніх суконь.

Методи. У процесі дослідження було використано комплекс методів, що забезпечили повноту й обґрунтованість проєктних рішень. Застосовано аналіз літературних та інформаційних джерел для вивчення теоретичних основ дизайну й сучасних тенденцій моди, порівняльний та художньо-конструкторський аналіз для визначення композиційних і силуетних особливостей вечірніх суконь. Матеріалознавчий аналіз дав змогу дослідити властивості сучасних тканин і декоративних матеріалів. Методи ескізного та композиційного моделювання були використані для пошуку образів і форм майбутньої колекції, а конструктивне моделювання — для розробки й уточнення конструкцій виробів. Практичний експеримент дозволив перевірити сумісність матеріалів, технологічні прийоми та ефективність обраних рішень у процесі формоутворення.

Основними завданнями дипломного проєкту є:

- проведення аналізу споживчої сфери та визначення цільової групи майбутньої колекції жіночих вечірніх суконь;
- визначення споживчих, функціональних та ергономічних вимог до вечірнього жіночого одягу;
- дослідження сучасних матеріалів та інноваційних технологій, придатних для створення моделей вечірніх суконь;

- аналіз актуальних модних тенденцій, що впливають на формоутворення, декоративних та конструктивних рішень;
- розробка концепції колекції, визначення її художнього образу, стилістичної єдності і варіативність моделей;
- створення ескізів творчої колекції, забезпечення композиційної цілісності та відповідності сучасним тенденціям моди;
- виконання конструктивного моделювання моделей колекції, розробка лекал та технологічного рішення;
- обґрунтування вибіру матеріалів і технологій для виготовлення виробу;
- підготування пояснювальної записки з аналітичною, проєктною, технологічною та графічною частинами;
- представлення готової колекції як завершений дипломний проєкт.

Практична значимість проєкту полягає у можливості використання розробленої колекції та запропонованих конструктивно-технологічних рішень у реальному виробництві сучасного жіночого одягу. Матеріали дипломної роботи можуть бути впроваджені у діяльність дизайнерських студій, ательє та підприємств легкої промисловості для розширення асортименту вечірніх моделей. Окремі конструктивні, художні та технологічні рішення можуть застосовуватися при створенні інших видів жіночого одягу. Крім того, отримані результати мають навчально-методичну цінність і можуть бути використані в освітньому процесі під час викладання дисциплін, пов'язаних із моделюванням, дизайном та технологією виготовлення одягу.

Апробація результатів дослідження. Творча колекція суконь жіночих «Чорний метелик» приймала участь у конкурсах: «HOURGLASS», «ПЕЧЕРСЬКІ КАШТАНИ», «БАРВИ ПОДІЛЛЯ». Дипломи учасника надано у додатку 3.

Публікації. Основні результати дипломного магістерського проєкту опубліковано у тезах IX міжнародної конференції (16 жовтня 2025 р.). Тези надано у додатку И.

РОЗДІЛ I. ДОПРОЄКТНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1 Характеристика процесу проєктування творчої колекції моделей одягу

Процес проєктування творчої колекції моделей одягу – це послідовна система дій, спрямована на створення гармонійної, естетично виразної та технічно обґрунтованої серії виробів, об'єднаних спільною ідеєю.

Основними етапами є: аналітичний, творчий, конструкторський, технологічний, етап апробації та підсумковий етапи.

Кожний спроектований набір одягу має свою художню систему, їх існує 6, а саме: гарнітур, сімейство, комплект, автономна, колекція, ансамбль. Гарнітур - це набір виробів, будь-якого призначення і об'єднані стилем, матеріалом та обробкою. Прикладом може бути жіноча нижня білизна, пальто з головними уборами або піжама і халат. Система сімейство - це група виробів, в основі якого лежить одна конструктивна основа (пілочка, спинка, рукав, рельєфи, членування). Дана система призначена для промислового типу виробництва. Комплект - це повний набір одягу, що складає костюм. Особливість такої системи, полягає у тому, що набір виробів взаємозамінні, і можуть поєднуватися з іншими виробами. Наприклад поєднання жакету від комплекту із джинсами. Автономна художня система - це поодинокі виробництво одягу, тобто одяг випускається доповненням до чогось. Займаються таким виробництвом швейні підприємства вузької спеціалізації. Прикладом є сукні, сорочки, штани та ін. Колекція - це серія моделей одягу, різного призначення, асортименту, побудована на основі єдиного образного рішення, стилю, форми, структури матеріалів, кольорового рішення єдиної базової конструкції. Дана система, може складатися з одиничних виробів, ансамблів, комплектів, доповнень та аксесуарів, може включати від 3 до 80 виробів, і створюється для певного сезону (весна-літо, осінь-зима) [1,2].

Також існує 4 види колекцій:

- авторська - виражає творчу індивідуальну концепцію автора, призначена для демонстрації творчого потенціалу автора;
- перспективна - зазвичай, це та, яка передбачає нові стилі та тенденції моди в наступному сезоні, і демонструється 2 рази в рік;
- промислова - це колекція, яка є похідною, але спрощеною від перспективної і випускається через 2 роки після демонстрації перспективної. Такі колекції є прості у проєктуванні, відповідають сучасним тенденціям моди і не несуть за собою великих матеріальних витрат.
- спеціального призначення – це колекція, створена для певної установи, іміджу. Наприклад : шкільна форма, національний одяг поліції, одяг для олімпійської збірної [3].

Для дипломного проєкту розроблено святкові жіночі сукні, оригінальних фасонів з високоякісних матеріалів та зручним кроєм. Тому спроектований набір одягу можна віднести до художньої системи авторської колекції ансамблів жіночих.

Дана колекція проєктована згідно етапам проєктування авторської колекції за Крістіаном Діором:

Перший етап – це „Студія”.

На цьому етапі відбувається:

- створення перших начерків силуетних форм майбутньої колекції на основі асоціацій, розроблення ескізів моделей;
- обговорення ідеї майбутньої колекції, відбирання найкращих ескізів і допрацювання.

Другий етап носить назву „Майстерні”.

На цьому етапі:

- розроблення плану колекції;
- підбирання тканин для моделей колекції;
- створення лекал для пошиття виробів;
- підбирання манекенів, які будуть демонструвати ті чи інші моделі;

- пошиття моделей і їхні варіанти на конкретних манекенницях, проведення примірок;
- підбирання аксесуар, з якими передбачається демонстрування моделей колекції;
- проведення робочої репетиції колекції;
- перегляд і кінцеве доопрацювання колекції;
- проведення генеральної репетиції перегляду колекції.

Третій етап має назву „Салон”.

Це робота над постановкою показу як виставки, тобто режисерська робота, пов’язана з розробленням плану і порядку показу моделей, оформлення самого показу музикою і світлом.

У Крістіан Діора було більше етапів виготовлення авторської колекції, так як він впроваджував свої моделі у виробництво. Дана колекція є студентською розробкою, тому кількість етапів скорочено[4].

1.2 Дослідження сфери споживання, визначення групи споживачів і виду одягу для проєктування

Дослідження сфери споживання є початковим і важливим етапом процесу проєктування колекції одяг. Воно передбачає вивчення способу життя, потреб, смакових уподобань та соціально-демографічних характеристик майбутніх споживачів. На основі аналізу визначається цільова група – вік, стать, рівень доходу, професійна діяльність, стиль життя та естетичні смаки клієнтів.

Під час розробки творчої колекції суконь жіночих було проведено дослідження сфери споживання, що дало змогу визначити основні потреби та смаки цільової аудиторії. Сучасна жінка прагне виглядати елегантно, індивідуально та впевнено, поєднуючи витонченість образу з комфортом та зручністю у носінні. Цільову групу становлять жінки віком від 20 до 40 років, які відвідують урочисті події, святкові заходи, вечірки чи офіційні прийоми. Вони

цінують якість, сучасний дизайн, гарну посадку по фігурі та художню виразність виробу. Для проєктування обрано вечірні сукні, оскільки цей вид одягу дозволяє найповніше розкрити творчий задум, продемонструвати гармонію форми, кольору, матеріалу та декору.

Крім сфери споживання, слід проаналізувати соціально-психологічний орієнтир та темперамент, адже кожна людина є особистістю, і має різні погляди, тому незважаючи на моду та тренди, їм подобаються різні кольори, фасони, стилі та доповнення. Таких людей умовно поділяють на авангардистів, консерваторів та помірних.

Авангардисти - це люди, які відмовилися від будь-яких стереотипів та канонів у моді, експериментують з формами та образами, повна свобода самовираження і творчості.

Повна протилежність авангардистам є консерватори, це ті, які звикли до традиційного поєднання одягу, і не планують вносити щось нове та цікаве у свій гардероб.

Помірні люди – це особистості, які надають перевагу модному сучасному одягу, але в той час стриманому і неяскравому, щоб було зручно і красиво [5]. У колекції, що проєктується присутні стримані форми та кольори, тому колекція розрахована на помірних людей.

Темперамент – це індивідуальні особливості людини, які розкривають динаміку її психологічної діяльності і поведінки, інакше кажучи, швидкості, темпу, інтенсивності, ритму, що складають цю діяльність психічних станів і процесів.

Грецький лікар Гіпократ виділив чотири основних типи темпераментів, такі як:

- Флегматичний - сильні, малорухомі, з повільними та спокійними жестами і рухами, із стійким та рівним настроєм особистості;
- Холеричний - сильні, врівноважені, підвищеної емоційної збудженості, швидких та бурхливих жестів і рухів, бадьорі з різкими переходами люди);

- Сангвінічний - сильні, врівноважені, легкої емоційної збудженості, численних, різноманітних, легких, красивих рухів та жестів, веселі і життєрадісні особистості;
- Меланхолічний – слабкі, високої емоційної збудженості, повільних та слабких рухів і жестів, із сумним або ліричним настроєм люди [6].

Колекція проєктується для людей авангардистів, які не бояться виділятися, з холеричним та сангвінічним типом темпераменту.

Щодо соціально – культурного фактору, то дана колекція підходитиме для дівчат та жінок, з вторинної соціальної групи, високого або середнього економічного статусу. Антропометричні дані – це високі худорляві дівчата з помірним розвитком, нормальною вагою та підтягнутим тонусом. У таблиці 1.1 подано характеристику споживачів, на яких проєктується колекція.

Таблиця 1.1

Характеристика споживача

Стать	Жіноча
1	2
Вік (згідно з паспортом)	20-35 років
Вік морфологічний	Молодша, старша вікова група
Ріст, розмір, повнота	170-180см, 36, II повнотна група

У таблиці 1.2 наведено ознаки використання даної колекції.

Таблиця 1.2

Визначення виду одягу для проєктування

Ознака	Варіанти ознаки
1	2
Сезон, кліматична зона	Сезон весна-літо, м. Київ, кліматична зона IIIA
Статус споживача	Творча діяльність
Ситуація використання	Церемонії, світські заходи

Продовження таблиці 1.2

1	2
Призначення	Вечірній одяг
Асортимент одягу	Сукні

Творчу колекцію спроектовано для сучасних, впевнених у собі жінок, які цінують індивідуальність, елегантність, витончений смак, а також не бояться виражатися у суспільстві.

1.3 Функціональний аналіз об'єкту проектування. Визначення споживчих вимог до одягу

У процесі використання одяг повинен задовольняти потреби споживача – як матеріальні, так і не матеріальні, що залежить від їх культурного, матеріального рівня, а також віку. Тому, при проектуванні потрібно дотримуватися певних вимог. Їх можна поділити на споживчі та техніко-економічні. До споживчих відносять суспільні, функціональні, естетичні, ергономічні та експлуатаційні вимоги.

Суспільні вимоги – це вимоги, які задовільняють потреби суспільства. Це означає, що одяг має бути досконалим, конкурентноспроможним та неповторним, таким щоб відповідати попиту споживачів.

Функціональні – це вимоги, які надають одягу певних функцій та особливостей під час руху. Одяг повинен відповідати діяльності людини, і одночасно бути зручним та модним.

Естетичні вимоги – це найвимогливіші показники, адже завжди, в першу чергу, виріб привертає свою увагу зовнішнім виглядом. Тому при проектуванні одягу ці вимоги потрібно брати найбільше до уваги, а саме: підбір кольорів та фактури матеріалів і фурнітури, якість пошиття виробу, художнє оформлення та відповідність сучасному напрямку моди.

Ергономічні вимоги – це такі вимоги, при яких людині буде комфортно працювати у будь-якому середовищі, а саме: теплозахисність, радіаційність,

паропроникність, гігроскопічність, забруднюваність. Цей одяг повинен відповідати психологічним та фізіологічним особливостям людини та її звичкам.

Експлуатаційні вимоги - характеризують довговічність виробу. Надійність одягу означає стійкість матеріалів та швів до тертя, розтягування, розриву, хімчистки, а також формостійкість деталей та країв виробу [7].

У таблиці 1.3, проаналізовано споживчі вимоги до творчої колекції суконь жіночих.

Таблиця 1.3

Споживчі вимоги до суконь

Функції одягу	Вимоги до одягу	Властивості
1	2	3
1. Естетичні	✓ Відповідність сучасному стилю та моді: ✓ Стиль ✓ Силует ✓ Форма	Класично-романтичний стиль, прилеглого силуету, цікавими вирізами
	Кольорове рішення	Чорний
	Фактура матеріалів	Гладка
	Досконалість композиційного рішення	Естетична узгодженість компонентів моделі
	✓ Художньо-декоративне оздоблення	Без декору
	Конструктивно-декоративне оздоблення	Завдяки вставкам підкреслюватиметься фігура жінки
2. Функціональні	✓ Найважливіші рухи при експлуатації Призначення	Вечірні
3. Ергономічні Психофізіологічні	✓ Маса виробу	435г
	✓ Функціонально необхідні КДЕ	Виточки
	Зручність користування	Зручні

Продовження таблиці 1.3

1	2	3
3.1 Антропометричні	✓ Розміро-зріст	172-92-100
3.2 Гігієнічні	✓ Матеріал	Шовк/костюмна тканина
	✓ Повітропроникність	Середня
	✓ Вентиляція виробу	Середня
4. Експлуатаційні	✓ Зносостійкість матеріалів та елементів конструкції:	Лише хімчистка або ручне прання
	✓ Стійкість кольору матеріалів	Стійкий
	✓ Стійкість матеріалів та деталей виробу до розривних навантажень	Стійкий
	✓ Місце та характер підвищених експлуатаційних навантажень	Високий
5. Соціальні	✓ Товарний вигляд виробу	Відмінний
	✓ Приблизна ціна виробу	3500-5000грн

Отже, вечірні сукні як об'єкт проєктування повинні поєднувати естетичну виразність, зручність, якість і відповідність сучасним тенденціям моди. Споживчі вимоги визначають основні напрями створення моделей – вони мають бути елегантними, комфортними, гігієнічними та довговічними, забезпечувати гармонійне поєднання краси форми й функціональності виробу.

1.4 Технологічний аналіз об'єкту проєктування. Дослідження новітніх матеріалів, технологій виготовлення одягу

У сучасній індустрії моди активно використовуються новітні матеріали, які поєднують естетичні якості з високими експлуатаційними властивостями. Основними напрямками розвитку матеріалів є:

- екологічність та стійкість – тканини нового покоління виготовляють з перероблених або біорозкладних волокон (ліоцел, тенсел, екомодал). Вони мають шовковисту фактуру, гарну драпіруваність і приємність до тіла;
- високотехнологічні волокна – використовуються суміші поліестеру нового покоління з еластаном, які забезпечують пружність, формостійкість і легкість виробів;
- тканини з нанопокриттям – обробка наночастинками забезпечує стійкість до плям, зминання, пилу та покращує зовнішній вигляд матеріалу;
- фактурні та комбіновані матеріали – актуальними є тканини з переливом, металічним блиском, глітером, мереживом та напівпрозорими вставками. Вони створюють відчуття розкоші та підкреслюють вечірній характер колекцій [8].

Інноваційні матеріали відіграють ключову роль у розвитку сучасної легкої промисловості, оскільки поєднують високу функціональність, екологічність та естетичність. У таблиці 1.4 наведено декілька інноваційних матеріалів, що вже широко використовуються у проєктуванні виробів.

Характеристика новітніх матеріалів

№	Назва	Зображення	Щільність	Характеристика
1	2	3	4	5
1.	Тенсел		130 г/м ²	• відмінно фарбується, не линяє і не вицвітає; зносостійкий; • дарує приємні тактильні відчуття; • добре поглинає вологу і швидко випаровує, забезпечуючи природну терморегуляцію; • володіє хорошою повітропроникністю ; • майже не мнеться; антистатичний[9].
2.	Тканина кукурудза		180 г/м ²	• високий рівень м'якості; • пружність та гнучкість; • не викликає ніяких алергічних реакцій; • добре тримає колір; • відмінно пропускає повітря; • підходить для виробництва речей для прохолодної погоди; • зручна та практична у догляді[10].

Продовження таблиці 1.4

1	2	3	4	5
3.	Перламутрова органза		70 г/м ²	• легка, повітряна; • стійка до зминання; • добре формується та тримає складки, драпіровки; • не розтягується; при сильному терті може трохи хрустіти[9].
4.	Рамія		120 г/м ²	• дуже міцна; • повітропроникна та легка; • гігроскопічна; • гіпоалергенна[10].

Сучасне виробництво одягу активно впроваджує технології, що підвищують точність, ефективність і естетику обробки, а саме:

- лазерне різання тканини – забезпечує ідеально рівні краї, точне вирізання складних декоративних форм, ажурних елементів, аплікацій;
- 3D-друк та 3D-вишивка – використовується для створення оригінальних декоративних елементів, які додають об'єму й фактурності моделям;
- безшовні технології (ультразвукове з'єднання) - дають можливість отримати легкі, еластичні вироби без традиційних швів, що особливо актуально для прозорих або тонких тканин;
- клеєві матеріали нового покоління – використовуються для зміцнення окремих ділянок виробу без втрати м'якості та еластичності;
- цифрові методи проектування – це використання CAD/CAM систем дозволяє точно моделювати лекала, оптимізувати розкладку деталей і

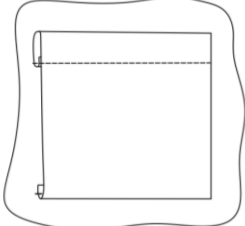
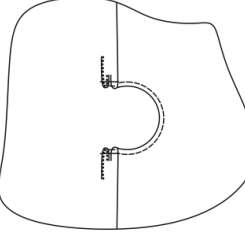
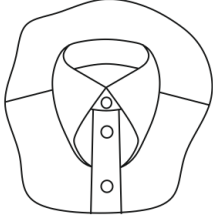
зменшити витрати матеріалу та часу.

Застосування інноваційних матеріалів і технологій виготовлення дає змогу покращити якість і точність обробки, досягти естетичної досконалості форм та ліній, скоротити час виготовлення моделей, знизити витрати тканини та відходи виробництва, створити індивідуальні, креативні образи, що відповідають сучасним тенденціям моди.

Завдяки таким новітнім матеріалам, технологічним обробкам та комп'ютерному проєктуванню індустрія моди рухається до сталості, ефективності та нових творчих можливостей. Їх упровадження не лише відповідає вимогам часу, а й формує нові стандарти у створенні конкурентноспроможної продукції. У таблиці 1.5 наведено сучасні обробки певних вузлів виробу, які несуть не лише зовнішню естетику, а й функціональність.

Таблиця 1.5

Інновації у технології обробки швейних виробів

№	Назва технологічної обробки	Схематичне зображення
1	2	3
1.	Обробка накладної кишені без оздоблюючих строчок	
2.	Обробка отвору для шнура, за допомогою клеєвої	
3.	Вшивання кінців коміра у планку	

Для проєктування колекції використано поєднання класичних та сучасних

матеріалів. Основна тканина - це шовк, а додаткова – мереживо, фатин, сітка. Таке поєднання дозволяє створити моделі, які поєднують традиційну розкіш з сучасною технологічністю, зберігаючи комфорт і довговічність.

1.5 Аналіз модних тенденцій. Формування варіантів композиційного, конструктивного і пластичного рішення нової форми одягу відповідно сучасним тенденціям моди

Сучасна мода на вечірній одяг поєднує елегантність, жіночність та гармонії форм. У центрі уваги – витончений силует, оригінальна фактура матеріалу, нестандартні деталі та поєднання класики з новими дизайнерськими прийомами.

Модні тенденції сезонів весна-літо, осінь-зима у вечірній моді визначають:

- мінімалістичну елегантність – прості, чисті силуети, стриманий декор, акцент на якість тканини та ідеальну посадку;
- архітектурність форми – чіткі лінії крою, асиметрія, складні драпірування, волани й об'єми, що створюють виразний силует;
- прозорість та легкість – використання шифону, органзи, фатину, сітки для досягнення ефекту повітряності;
- блиск та гламурність – сатин, оксамит, тканини з металічним ефектом, люрексом або дрібним блиском;
- комбінації фактур – поєднання матових і глянцевих поверхонь, щільних та прозорих тканин, що створює глибину образу;
- стійкий тренд на комфорт – навіть у вечірніх сукнях все частіше використовуються тканини, які не обмежують рухів [11].

У додатку А, рис. А.1 наведено модні тенденції сезону S-26.

Композиція вечірньої сукні ґрунтується на гармонії пропорцій, ритмі, балансі кольорів і деталей. У сучасному дизайні переважають асиметричні композиції, вертикальні та діагональні лінії та центральні акценти. Композиційне рішення

базується на поєднанні стриманості форми з елементами виразності, що надають кожній моделі індивідуальності.

Конструктивне вирішення сучасних вечірніх суконь передбачає точне моделювання, що забезпечує ідеальну посадку по фігурі. Актуальними рішеннями є конструкції з рельєфами, відкриті плечі або спина, наявність вирізів різних форм, використання драпіровок і складок, моделювання трансформерів. Такі конструктивні рішення дають можливість підкреслити індивідуальність фігури та адаптувати модель до різних типів статури.

Пластика форми визначається м'якістю ліній, плавністю переходів і характером драпірування. Сучасна мода схильна до м'яких, плавних ліній, динамічної асиметрії, поєднання щільних та легких матеріалів. Пластичність досягається завдяки правильному виборі тканини, яка добре тримає форму або м'яко спадає, створюючи легкий силует.

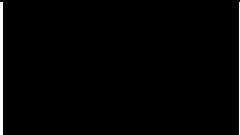
На основі аналізу тенденцій моди визначено варіанти композиційного, конструктивного та декоративного рішень моделей жіночої колекції та надано в таблиці 1.6.

Таблиця 1.6

Варіанти композиційного, конструктивного та декоративного рішення моделей жіночого одягу

Шифр ознаки	Назва ознаки	Варіанти ознаки	
		Перелік	Приклад
1	2	3	4
	Асортимент	Сукні,	
	Призначення	Вечірні	
	Тип споживача	Жінки молодшої вікової групи	

Продовження таблиці 1.6

1	2	3	4
1.	Ознаки основного матеріалу		
1.1	Вид	Платтяні бавовняні, шовкові, синтетичні, з домішками	
1.2	Колір	Чорний	
1.3	Фактура	Гладка, легка	
2.	Ознаки форми		
2.1	Стильове рішення	Романтичний модерн, урбаністичний шик, футуристичні акценти	
2.2	Об'ємність форми	Мала, середня	
2.3	Силует	Прямий, прилеглий	

Продовження таблиці 1.6

1	2	3	4
2.4	Довжина	нижче лінії стегон, максі	
3.	Ознаки конструкції		
3.1	Вид покрою рукава	Вшивний	
3.2	Лінії членування	Горизонтальні, вертикальні,	
3.3	Формоутворюючі елементи	Виточки, драперія, підрізи, склади, зборки	

Продовження таблиці 1.6

1	2	3	4
3.4	Оформлення горловини	V- подібна	
3.5	Довжина, форма, оформлення низу рукава	Одношовний	
3.6	Довжина виробу	нижче лінії стегон, максі	
4.	Конструктивно-декоративні елементи		
4.1.1	Місце розташування застібки	Бік	

Продовження таблиці 1.6

1	2	3	4
4.1.2	Вид	Потайна	
4.1.3	Тип	Застібка-блискавка	
4.1.4	Функціональні елементи	Бритель на регуляторах	
5.	Оздоблення	Мереживо	
6.	Акcesуари	Намисто, браслети, сережки,	

Проведений аналіз таблиці з варіантами композиційного, конструктивного та декоративного вирішення моделей жіночого одягу дав змогу систематизувати особливості кожного підходу та простежити їхній вплив на формування цілісного образу. Узагальнення отриманих даних дозволило визначити характерні риси силуетів, конструктивних ліній і декоративних елементів, а також оцінити їхню роль у підсиленні стилістичної концепції моделей. Така структурована інформація стала основою для подальшого творчого опрацювання та вибору найбільш доцільних варіантів для розробки власних дизайнерських рішень.

Висновки до розділу I

У процесі проєктування творчої колекції моделей одягу було проведено комплексний аналіз, що охоплює функціональні, технологічні та художньо-конструктивні аспекти створення сучасного жіночого одягу.

Встановлено, що колекція орієнтована на жінок, які цінують індивідуальність, комфорт та естетику. Одяг призначений для урочистих вечорів, поєднує елегантність із сучасними модними тенденціями, забезпечує зручність у носінні та підкреслює природню красу фігури.

Функціональний аналіз дав змогу визначити основні споживчі вимоги до одягу – відповідність призначенню, комфортність, естетичність, довговічність та зручність догляду.

Технологічний аналіз показав доцільність використання новітніх матеріалів та технологій, зокрема еластичних, легких, повітропроникних тканин з інноваційними волокнами, а також із сучасними методами обробки.

Аналіз модних тенденцій виявив провідні напрями сучасної моди: мінімалізм, асиметрію, багатошаровість, поєднання фактур, прозорість і природність форм. На основі цього були сформовані композиційні, конструктивні та пластичні рішення нових моделей, що відповідають актуальним модним орієнтирам.

Отже, колекція що проєктується, відображає гармонійне поєднання творчості, сучасних технологій і глибокого аналізу вимог до сучасного жіночого одягу. Вона відображає актуальні тенденції моди, забезпечує високу якість, естетичну виразність та комфорт, що робить її конкурентноспроможною та художньо цілісною

РОЗДІЛ II. ГРАФІЧНА КОМПОЗИЦІЯ КОЛЕКЦІЇ

2.1 Розробка творчої концепції колекції

У швейній промисловості існує декілька видів колекцій, це авторські, промислові, перспективні та спеціальні. Усі вони поєднують у собі певний асортимент одягу за лініями, членуваннями, стилем, кольором, тканиною, але мають різне призначення. Авторська колекція – це індивідуальне бачення дизайнера, його світогляду, творчого потенціалу, часто такі колекції бувають не практичні у повсякденному житті, а більше призначення їхнє для свят та світських заходів. Колекції часто приймають участь у показах, ярмарках, творчих конкурсах. Промислова колекція – це колекція спрямована на масове виробництво та забезпечення базових вимог до одягу великої частини населення. Одяг з таких колекцій допомагає споживачу скласти базовий раціональний гардероб. Перспективна колекція – це колекції розроблені будинками мод та «від кутюр», такі колекції прогнозують актуальність виробів на майбутній сезон. Часто такі колекції є складними у конструюванні та пошитті, але завжди образні, представляють нові форми, силуети та емоційно насичені. Спеціальні колекції – спрямовані для забезпечення умов замовника, від виду його діяльності. Таким замовником, наприклад, може бути, навчальний заклад освіти, поліція, рятувальники, лікарі. Тут одяг несе 2 основні властивості, він зручний та відповідає сучасним тенденціям моди[3].

Для виконання дипломного проєкту було обрано створення авторської творчої колекції. Такий вид колекції розкриє бачення та світогляд автора, його вподобання та вміння реалізовувати вигадане. Творчою концепцією розробленої колекції є спостереження та натхнення чорним метеликом. Він є символом краси та трансформації, адже спочатку він є некрасивою гусеницею, а потім перероджується у неймовірно витонченого метелика.

Метою розробки колекції є створення гармонійного ансамблю моделей, який відповідає напрямку моди, та потребам споживача, а також показати про силу жінки, її впевненість та незалежність, про розкутість та скромність одночасно.

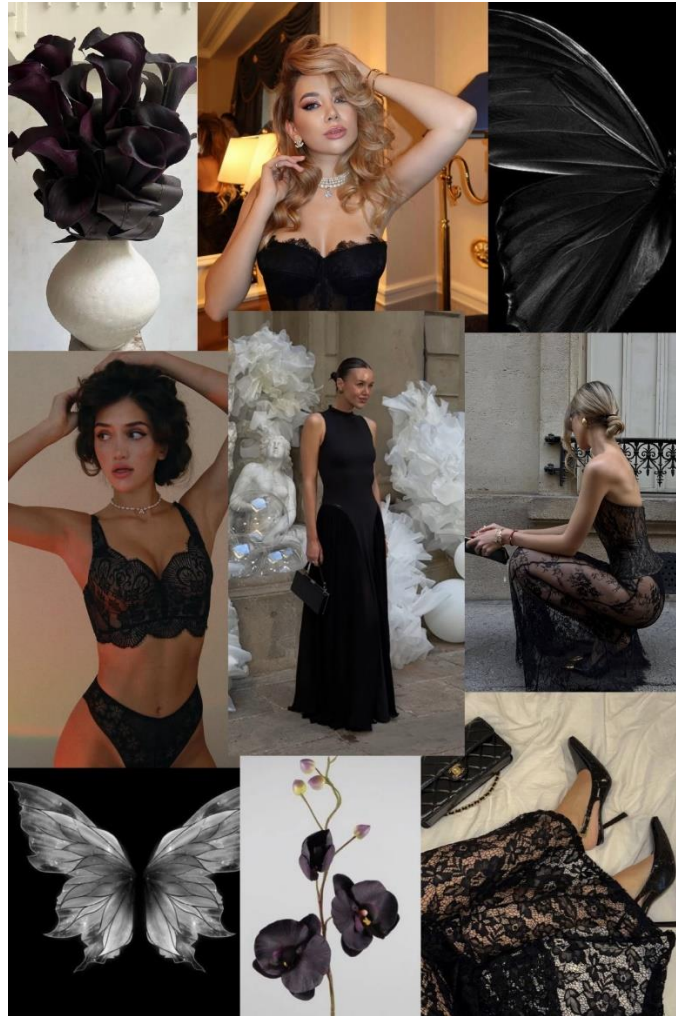

Рисунок 2.1. Творчий колаж художнього образу споживача для колекції

«Чорний метелик»

Художній образ споживача— це жінки, що проживають у містах або за містом у помірному кліматі, з середнім або високим рівнем доходів. За антропоморфологічними ознаками це молодша або середні вікова група, зросту 164-180см, обхват грудей 84-96см, I або II повнотна група, з нормальною поставою, мезоморфним типом тілобудови, з плоским животом, округлими стегнами та довгими ногами, з нормальною системою терморегуляції та потовиділенням. Темперамент – сангвінік (схильні до елегантності та витонченості), емоційність стабільна, помірне відношення до моди – ранні послідовники. Кольоровий тип

весна/літо, з темним волоссям та карими очима (рис.2.1).

Рисунок 2.2. Модель прогноз творчої колекції суконь жіночих

При проектуванні творчої колекції суконь жіночих було обрано модель-прогноз. Вона чітко передає форму метелика, поєднує у собі елегантність та вишуканість. Конструктивні лінії під грудьми підкреслюють талію, надаючи видовженого силуету. Для передачі фактури метелика, обрано мереживо та шовк чорного кольору (рис.2.2).

2.2 Розробка творчої ідеї для створення колекції

Перш ніж на світ появляється колекція, автор спостерігає та надихається певним об'єктом, це може бути будь-що, рослина, архітектура, персонаж із кінофільму, тощо. Так і у даному випадку є джерело натхнення, а саме чорний метелик виду Карета чорна (*Odezia atrata*) з родини п'ядунів (*Geometridae*), (рис. 2.3).

Рисунок 2.3. Метелик *Odezia atrata*, джерело натхнення колекції «Чорний метелик»

Його крила вкриті чорними та темно-сірими візерунками, які гармонійно поєднуються з м'яким блиском темних відтінків, створюючи ефект глибини та загадковості. Цей метелик має легкий, граційний політ, його рухи плавні, немов танець у повітрі. У цьому русі відчувається жіноча пластика, вишуканість і тендітність, що стали основою для формотворчого пошуку в колекції. Він вражає своєю стриманою красою, мовчазною присутністю та глибоким символічним значенням, що перегукується з ідеями трансформації, внутрішньої сили та жіночої елегантності.

На відміну від яскравих і крикливих видів, "карета" — непомітна, але витончена. Вона втілює тишу, гідність і здатність бути глибокою без надмірного зовнішнього прояву. Це стало головним меседжем колекції: краса не завжди має бути голосною, щоб бути відчутною. У сучасному світі, де візуальний шум домінує, важливо створити одяг, що говорить через форму, лінію, фактуру і настрій, а не лише через колір і прикраси.

Чорний колір, що є основним у зовнішності метелика, у колекції трансформується у символ самовираження, внутрішнього спокою та незалежності та уособлює нічний спокій та загадковість. Плавні лінії, делікатні драпірування й м'який перелив фактури наслідують природну гармонію його форми[12].

Окрім зовнішніх ознак, захоплює поведінка цього метелика: він літає вдень, але залишається майже непомітним — це метафора для сучасної жінки, яка діє впевнено, не потребуючи надмірної демонстрації.

Таким чином, "карета" стала не лише художнім джерелом, а і філософським підґрунтям колекції. Це не просто натхнення з природи, а спосіб передати через одяг нову естетику — естетику глибини, витриманості та вивіреного мінімалізму. Цей метелик досить поширений у Європі, найчастіше зустрічається на луках, узліссях, у трав'янистих місцях. Символізує таємничість, трансформацію, спокій, перехід змін та нових етапів.

2.3 Структурний аналіз творчого джерела і його трансформація в модель-образ

Метелик виду Карета (*Odezia atrata*) має глибокий чорний з легким оксамитовим блиском колір та тонкий, ледь помітний білий кант по краю задніх крил. Форма – трикутна, майже симетрична з м'якими лініями та хвилеподібним краєм. Текстура крила здається м'якою, бархатистою з ледве помітними прожилками. Поведінка метелика у день легка, рухлива, але не агресивна, радше

стримана. Емоційний образ загадковий, витончений, вишуканий мінімалізм, поєднання сили та тиші [12].

Основний колір чорний, глибокий, як метафора стриманої сили. Акценти на білому, сріблястому та графітовому, що повторюють край крил, додають легкості. В основу взято прилягаючі та напівприлягаючі силуети з чіткими «розправленими» елементами, що нагадують крила. Для передачі текстури крил і тіла, підібрано мереживо та шовк. Модель-образ у цій колекції – сильна і незалежна жінка. Її стиль – це мовчазна впевненість, це рух без шуму, це краса, яка не потребує голосних слів. Вона як *Odezia atrata* у літньому полі: тиха, чорна, загадкова і надзвичайно вільна. У структурі комахи простежується симетричність форми, чіткий ритм плямистого візерунка на крилах, плавні обводи контурів, що створюють відчуття гармонії та динаміки. Контраст між чорним і світлішими переливами формує виразний образ загаковості й елегантності. Тонка фактура крил нагадує легкі тканини — шовк, органзу, мереживо, які візуально передають ефект прозорості та повітряності. Під час художнього аналізу виявлено такі елементи для подальшої трансформації:

- форма крил — як асоціація до ліній силуету (м'яко розкриті, хвилясті краї виробів);
- контраст візерунка — основа для побудови кольорового рішення колекції (чорний як домінанта, напівпрозорі вставки як світлові акценти);
- легкість польоту — перенесена у фактурне рішення матеріалів (пластичні, струмливі тканини, що підкреслюють рух тіла);
- симетрія форми — використана у побудові конструкції та декоративних ліній виробів.

У результаті творчої трансформації природний образ метелика перетворився у модель-образ жінки — “чорного метелика”, яка поєднує ніжність і силу, стриманість і пристрасність. У силуетах колекції відтворено плавність ліній крил, у кольоровій гамі — глибину й блиск чорного тону, у матеріалах — легкість і прозорість природної структури. Таким чином, шлях від природного прототипу до

модель-образу здійснено через аналіз і художню інтерпретацію форми, фактури, кольору та ритму. Це дозволило створити колекцію, у якій естетика природи поєднується з елегантністю жіночої моди, утворюючи цілісний художній образ.

Рисунок 2.4. Трансформація та пошук цікавих форм метелика

На основі аналізу були виокремлені характерні форми та контури і пробувались використовуватись у одязі (рис. 2.4). Вони показують трансформацію метелика у виріб, передають силуети комах у крої виробів, а напівпрозора, легка тканина з візерунком уособлює крила.

2.4 Розробка нових естетичних властивостей творчої ідеї. Розробка фор-ескізів моделей колекції

На цьому етапі проєктування основна увага зосереджується на художньо-естетичному переосмисленні творчої ідеї, її розвитку та адаптації до сучасних модних тенденцій. Колекція «Чорний метелик» є візуальним уособленням поєднання протилежностей: легкості й таємничості, елегантності й сили, тендітної природи метелика та монументальності каретного стилю. На рис. 2.5 зображено планшет ідей, що допоміг шукати цікаві, сучасні форми та поєднання.

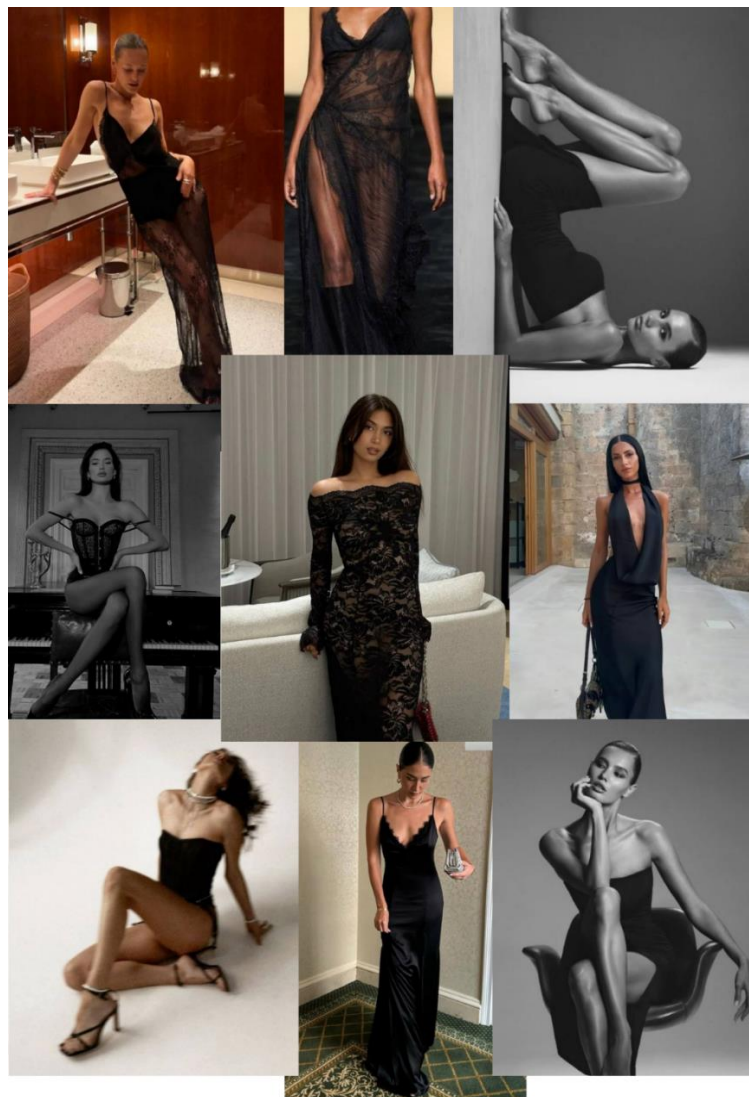

Рисунок 2.5. Планшет ідей

Художній образ метелика виступає символом трансформації, витонченості та свободи. Він реалізується у формах силуетів із м'якими лініями, асиметрією,

декоративними елементами, що імітують крило. У свою чергу, мотив карети вносить елементи розкоші, готичної стилістики, ретро-деталей. У композиціях моделей простежуються характерні для цього стилю округлі форми, об'ємні рельєфи, контрастні декоративні вставки та оздоблення.

Основними естетичними характеристиками, виявленими в результаті творчого пошуку, стали:

- легкість і невагомість образу, досягнуті завдяки використанню пластичних тканин — шовку, шифону, мережива, що створюють ефект повітряності;
- плавність і ритмічність ліній, що відтворюють м'який контур крил метелика, перетворюючись у жіночі, витончені форми одягу;
- контрастна гармонія між темним кольором і блиском фактури, що відображає поєднання таємничості та чуттєвості;
- символізм перетворення, який передано через динаміку форм, асиметрію деталей, напівпрозорі шари тканини, що ніби розкривають внутрішній світ жінки.

На основі проведеного аналізу та розробки естетичних властивостей створено серію ескізів моделей (рис. 2.6), які становлять єдину стилістичну систему колекції «Чорний метелик». Формоутворення моделей базується на принципах плавності ліній, прилеглого силуету та легкої трансформації форми. Кожна модель відображає певний етап “польоту метелика” — від спокою до розкриття крил.

У колекції передбачено варіації:

- вечірні сукні прилеглого силуету з м'якими зборками, що повторюють лінії крил;
- моделі з мереживними вставками, які створюють ефект прозорості, подібний до тонкої структури крила;
- асиметричні рішення, що надають динаміки та пластичності;
- композиційні акценти у вигляді декоративних елементів — мереживо, яке стилізує природній малюнок на крилах метелика

Рисунок 2.6. Фор-ескізи колекції «Чорний метелик»

Кожен ескіз поєднує витонченість силуету та вишуканість деталей, зберігаючи загальну гармонію кольору, матеріалу й форми. Усі моделі об'єднані єдиним художнім образом — чорного метелика як символу краси, що народжується з темряви.

2.5 Розробка творчих ескізів моделей колекції. Вибір матеріалів

Розробка творчих ескізів є ключовим етапом, що дозволяє візуалізувати остаточний образ кожної моделі колекції. На цьому етапі здійснюється деталізація художньої ідеї, визначається конструктивне рішення, декор, кольорова гама та фактурна організація виробів. Колекція «Чорний метелик» вимагає особливого підходу до ескізування, адже поєднує елементи романтизму та містики.

Творчі ескізи відображають унікальність кожної моделі — від складних асиметричних форм, натхнених формою крила метелика, до чітких декоративних ліній, що асоціюються з візерунком. Кожен ескіз виконано з урахуванням гармонійного поєднання форми, кольору, матеріалу та акцентів. Такі художні рішення дозволяють створити колекцію, що виглядає цілісно, але кожна модель зберігає свою індивідуальність.

Одним із найважливіших аспектів на цьому етапі є вибір матеріалів, адже саме тканина відіграє провідну роль у передачі настрою та стилістики образу. Для колекції обрано матеріали, що підсилюють ефект легкості й загадковості — такі як сітка та мереживо, а також матеріали з глибокою фактурою - шовк. Перевага надається темним відтінкам — переважно чорному, а також акцентам із металевим блиском (срібло, антрацит), які додають моделям вишуканості та театральності[13].

Вибір фурнітури й оздоблення також підпорядковано загальній ідеї колекції: потаємна блискавка, кісти, що тримають форму корсету та обробна резинка. Це дозволяє посилити асоціативний зв'язок із темою та забезпечити емоційне сприйняття кожної моделі[13].

Рисунок 2.7. Творчий ескіз М-1

Рисунок 2.8. Творчий ескіз М-2

Рисунок 2.9. Творчий ескіз М-З

Рисунок 2.10. Творчий ескіз М-4

Рисунок 2.11. Творчий ескіз М-5

Для розроблення ескізів у межах дипломного проекту були використані сучасні графічні інструменти, що забезпечують високу якість візуалізації та точність опрацювання деталей. Технічні рисунки створювалися у програмі CorelDraw, а художні ескізи у програмі Procreate, що дало можливість опрацьовувати форми, кольори й текстури більш творчо та природно, наближено до традиційного малювання. Використання цих програм забезпечило поєднання точності, сучасності та авторського стилю у створених ескізах[14,15].

Таким чином, на етапі розробки творчих ескізів і вибору матеріалів відбувається втілення художньої ідеї в конкретну форму, де кожен компонент має значення: від крою до текстури тканини, від кольору до оздоблення.

Висновки до розділу II

У процесі виконання другого розділу було послідовно розкрито ключові етапи художньо-проектної діяльності, спрямованої на створення авторської колекції моделей одягу «Чорний метелик».

На етапі розробки творчої концепції сформульовано основну ідею колекції, яка базується на поєднанні символіки метелика як уособлення легкості, витонченості, свободи — з естетикою «каретного» стилю, що додає глибини, таємничості й візуальної виразності. Також було детально опрацьовано творчий задум, який став основою для подальшої розробки моделей.

Сформовано цілісний образ колекції, що поєднує романтичну м'якість та готичну графічність. Результатом структурного аналізу творчого джерела стало виявлення ключових естетичних та формотворчих елементів, які були адаптовані та переосмислені у дизайнерських рішеннях. Виконана трансформація художнього джерела у модель-образ дозволила надати колекції глибокого змісту та оригінальності. На основі цього були розроблені фор-ескізи, які заклали основу силуетної та композиційної побудови кожної моделі.

Проведено пошук нових естетичних засобів виразності, що відповідають загальній стилістиці колекції. З переліку фор-ескізів, обрано найкращі та втілено у творчі ескізи моделі та обґрунтовано вибір матеріалів. Підібрано тканини, фактури та оздоблення гармонійно підтримують образ колекції, підсилюють емоційний вплив і забезпечують відповідність художній ідеї.

Загалом, усі етапи розділу сприяли формуванню концептуально та естетично завершеної колекції, яка вирізняється єдністю стилістичного бачення, художньою цілісністю та індивідуальністю дизайнерського підходу.

РОЗДІЛ III. КОНСТРУКТОРСЬКИЙ

3.1 Вибір способу розробки об'ємно-просторової форми моделей колекції

Надихаючись певними об'єктами довкілля, предметами, живими істотами, явищами, архітектурою, мистецтвом тощо, кутюр'є упродовж століть перебували у творчих пошуках форми, шляхів та способів відтворення її силуету, текстури, кольору якомога автентичніше. Прагнення реалізувати природні властивості у матеріалі та об'ємно-просторовій структурі швейних виробів стало підґрунтям для виокремлення основних підходів до формоутворення, серед яких:

- конструктивне формоутворення – це передача форми із плоского матеріалу за допомогою крою, а саме виточок, складок, швів, рельєфів;
- технологічне формоутворення – це створення об'ємно-просторової форми виробу за допомогою властивостей матеріалу – його пластичності, фактури, жорсткості, щільності, здатності до деформацій, коли тканина визначає характер і пластику форми. Такий підхід передбачає вплив на «тонку» та «грубу» структуру матеріалу шляхом ВТО, термообробки, хімічного впливу тощо [16].

Розробляючи колекцію «Чорний метелик» (див. додаток Б, рис. Б.1), було обрано конструктивний метод формоутворення, що надає змогу передати об'ємно-просторову форму, зокрема силует за допомогою конструктивних ліній, рельєфів, зборок тощо.

Виокремлюють наступні базові методи конструювання:

1. розрахунково-графічний метод — це спосіб побудови креслення деталей, за допомогою обчислень формул поданих у табличній послідовності;
2. метод типових конструкцій полягає в тому, що нові лекала створюють на основі вже готових моделей із подібною будовою;
3. муляжний метод, або метод накладки, полягає в тому, що на манекен чи на

фігуру людини накладають макетний матеріал — тканину, папір чи спеціальну сітку — і закріплюють його відповідно до задуманої форми виробу, окреслюючи майбутні деталі;

4. Жилетно-макетний (безпримірочний) метод полягає в тому, що особливості фігури визначають під час примірки спеціального жилета, який можна змінювати й фіксувати завдяки текстильним застібкам. Такі жилети створені для всіх типових розмірів, і після примірки необхідні коригування переносять у лекала відповідного розміру [17].

Зазначені методи базуються на розмірних ознаках, величинах прибавок тощо і з різною точністю дозволяють отримати необхідну об'ємно-просторову форму та конструктивну організацію виробу й потребують подальшого проведення примірки.

Для створення моделей колекції «Чорний метелик» було використано розрахунково-графічний метод конструювання, що забезпечує високу точність побудови та структурну узгодженість форми. Цей підхід дає можливість здійснювати необхідні розрахунки й аналізувати антропометричні вихідні дані, працювати з формотворчими лініями та пропорціями безпосередньо на кресленні, що дозволяє отримати вивірену основу, яка слугує базою для виконання конструктивного моделювання й внесення художньо-конструктивних особливостей моделей.

Базова модель, розроблена на основі базової конструкції із врахуванням модельних особливостей, зокрема силуету, характерного розміщення формотворчих елементів, специфіки матеріалу тощо, слугує основою для проєктування інших моделей колекції. Базовою моделлю колекції є модель М-4 (Додаток Б, рис. Б.1(4)), що характеризується напівприлеглим силуетом, вертикальним спрямуванням формотворчих елементів, що візуально видовжує фігуру, підкреслює жіночність. Модель передбачає поєднання двох різних за властивостями матеріалів – щільного шовку та мережива, що надає їй таємничості.

Основна концепція колекції відтворена у художніх ескізах моделей, що надані у додатку Б, рис. Б.1. Технічні рисунки моделей колекції у трьох проекціях представлено на рис. 3.1-3.5.

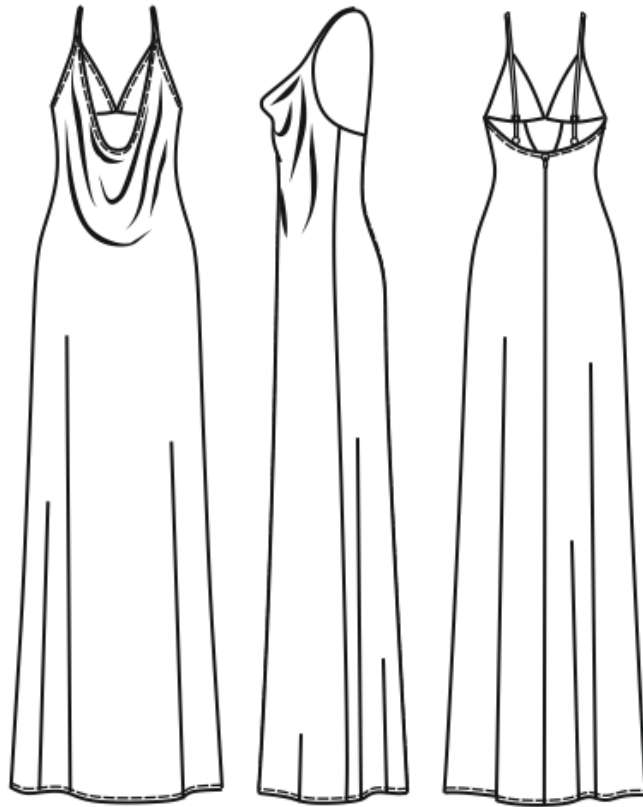

Рис. 3.1. Технічний рисунок моделі М-1

Сукня жіноча вечірня для жінок молодшої вікової групи з шовку і мережива.

Сукня напівприлеглого силуету довжиною максі, без рукавів.

Перед із драпіруванням, глибоким U-подібним декольте, що відкриває мереживний ліф із трикутними чашками з вертикальними рельєфами, який з'єднаний із передом по проймі.

Спинка із середнім швом в якому розміщена потаємна застібка-блискавка.

Сукня утримується на тонких бретелях, виконаних із основної тканини, що регулюються за допомогою металевих регуляторів та кілець.

Зрізи ліфа, пройми переду, верх спинки оброблені білизняною еластичною тасьмою; верхній край переду / декольте та низу —швом у підгин із закритим зрізом.

Рекомендовані розміри: зріст 170–176 см; обхват грудей 88–96 см; I та II

повнотна групи.

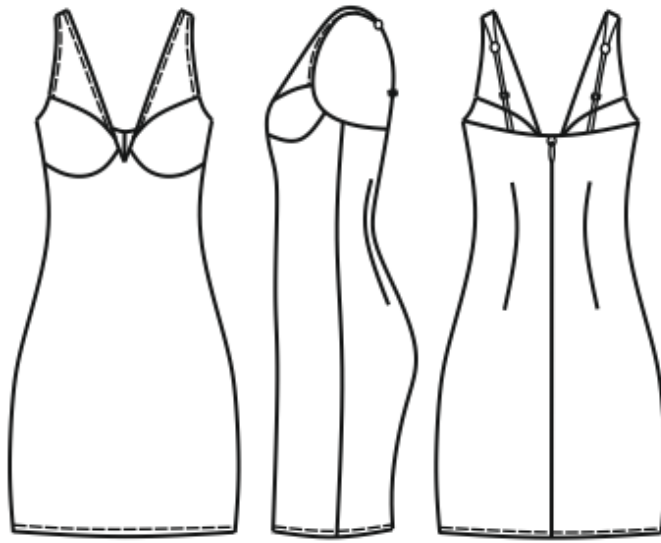

Рис. 3.2. Технічний рисунок моделі М-2

Сукня жіноча вечірня для жінок молодшої вікової групи з тканини шовк і мережива.

Сукня напівприлеглого силуету довжиною вище колін, без рукавів.

Перед із вшивними чашками з посилюючими каркасами у шві вшивання. Між чашками, для кращої фіксації зрізу, вшито металеву V-подібну фурнітуру. Верхня деталь переду виконана із мережива та посилена підкладкою із фатину, переходить у бретель, що на спинці з'єднана кільцем із еластичною тасьмою з регулятором. Горловина глибока V-подібна.

Спинка із середнім швом, в якому розміщено потаємну тасьму-блискавку та талієвими виточками. Верх спинки оброблений еластичною тасьмою.

Рекомендовані розміри: зріст 170–176 см; обхват грудей 88–96 см; I та II повнотна групи.

Рис. 3.3. Технічний рисунок моделі М-3

Сукня жіноча вечірня для жінок молодшої вікової групи з комбінованих матеріалів – шовку та мережива посиленого фатином.

Сукня напівприлеглого силуету довжиною максі, без рукавів.

Перед із відрізною чашкою з вертикальним членуванням та двома вертикальними рельєфами, правий закінчується розрізом від середини стегна. Горловина глибока V-подібна.

Спинка із середнім швом, в якому розміщено потаємну застібку-блискавку та талієвими виточками.

Сукня утримується на тоненьких бретелях, що регулюються за допомогою регулятора та кільця.

Рекомендовані розміри: зріст 170–176 см; обхват грудей 88–96 см; I та II повнотна групи.

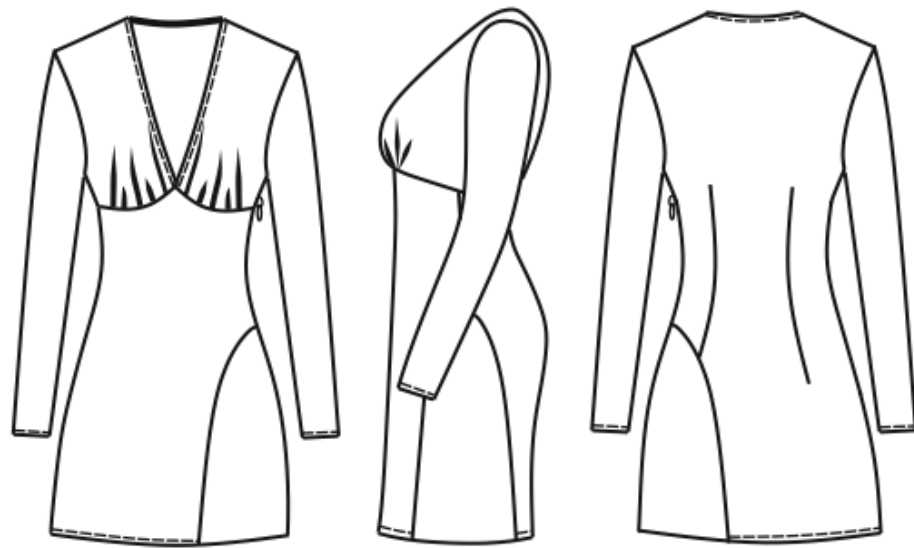

Рис. 3.4. Технічний рисунок моделі 4

Сукня жіноча вечірня для жінок молодшої вікової групи з комбінованих матеріалів – шовку та мережива посиленого фатином.

Сукня напівприлеглого силуету довжиною вище колін з вшивним покром рукава.

Перед з підрізом під грудьми та асиметричною фігурною вставкою по низу на рівні лівого стегна з оздоблюючого матеріалу – мережива посиленого фатином. Верхня деталь переду зі зборкою по шву з'єднання.

Спинка із талієвими виточками та асиметричною фігурною вставкою по низу на рівні лівого стегна з оздоблюючого матеріалу – мережива посиленого фатином

Рукав довгий, одношовний, наявні плечові накладки.

Горловина V-подібна, оброблена косою бейкою.

По низу виробу та рукавів прокладено оздоблювальну строчку на відстані 3 мм від краю.

Рекомендовані розміри: зріст 170–176 см; обхват грудей 88–96 см; I та II повнотна групи.

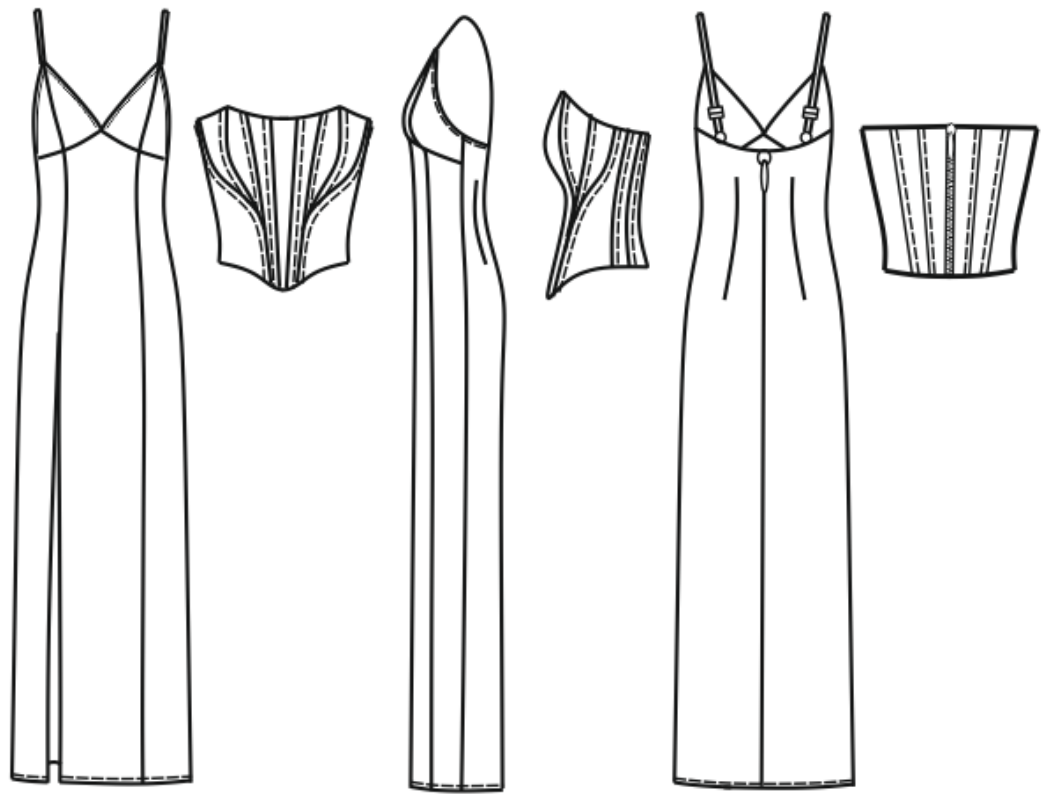

Рис. 3.5. Технічний рисунок моделі М-5

Сукня жіноча вечірня для жінок молодшої вікової групи з мережива.

Сукня напівприлеглого силуету довжиною максі, без рукавів.

Перед із відрізною чашкою з вертикальним членуванням та двома вертикальними рельєфами, правий закінчується розрізом від середини стегна. Горловина глибока V-подібна.

Спинка із середнім швом, в якому розміщено потаємну застібку-блискавку та талієвими виточками.

Сукня утримується на тоненьких бретелях, що регулюються за допомогою регулятора та кільця.

Корсет жіночий прилеглого силуету з шовк на підкладці. По переду та спинці розташовані рельєфи, у які вставлений китовий вус. У середньому шві спинки розташована металева блискавка.

Рекомендовані розміри: зріст 170–176 см; обхват грудей – 88–96 см; I та II повнотна групи.

Проаналізувавши композиційно-конструктивні особливості моделей колекції «Чорний метелик», можна зазначити, що всі вироби гармонійно поєднуються між собою, а силуетні лінії, пропорції та конструктивні рішення працюють на формування цілісного стилістичного образу, що підкреслює жіночність та витонченість фігури.

Чорний колір, що домінує в колекції, надає їй вишуканої екстравагантності, експресивності, сучасності та виразно працює в поєднанні із різними фактурами матеріалів – гладкофарбованою тканиною та напівпрозорим мереживом. Моделі колекції орієнтовані на молодих, високих, струнких жінок та призначені для світських заходів, що робить їх актуальними і затребуваними у контексті сучасної модної культури.

3.2 Виконання композиційно-конструктивного аналізу моделей колекції

Композиційно-конструктивний аналіз моделей колекції – це метод дослідження виробів, що поєднує в собі аналіз зовнішньої композиційної виразності (силует, пропорції, декоративні елементи, колір, фактура) та внутрішніх конструктивних особливостей (крою, членування, способів формоутворення). Його головна мета – виявити художньо-образні та технічні характеристики моделей, визначити, як саме засобами композиції та конструкції створюється цілісний дизайн колекції.

Основними складовими композиційно-конструктивного аналізу є:

- силует, форма та конструктивне рішення – загальний вигляд моделі, її пропорції, крій, рельєфи, виточки, способи надання об'ємів;
- композиційні засоби – симетрія, асиметрія, ритм, композиційний центр та акценти, цілісність тощо;
- матеріали та фактура – як тканина та її властивості впливає на форму та виразність;
- оздоблення – декоративні елементи, які підкреслюють образ;
- колірне рішення – поєднання кольорів за принципами нюансу, контрасту для гармонізації складових виробів колекції;

• цілісність – як усі вироби об’єднуються в єдиний стиль та концепцію[18,19].

Загалом це одночасно естетична оцінка виробів та професійне дослідження конструктивної будови моделей.

У додатку В, рис. В.1 зображено об’ємно-просторову форму базової моделі колекції, охарактеризовану у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Композиційно-конструктивний аналіз моделей колекції

Назва конструктивного параметру	Характеристика форми ліній, ділянок, тощо (описова)					Конструктивний параметр (характеристика, величина прибавки, розширення в см), графічне зображення
	М-1	М-2	М-3	М-4	М-5	
1. Силует виробу	Напівприлеглий					
2. Об’ємна форма виробу: • пілочки; • спинки; • рукава.	Мала Мала	Мала Мала	Мала Мала	Мала Мала Мала	Мала Мала	
3. Вид поверхні виробу: • пілочки; • спинки; • рукава.	Комбінована – гладенька та рельєфна (вставки із мережива)					

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5	6	7
4. Плечовий пояс: • довжина плечової лінії; • форма лінії горловини; • вид і форма коміра.	Лінія плеча відсутня Без коміра	Природня V-подібна Без коміра	Без лінії плеча Без коміра	Природня, подовжена для плечової накладки V-подібна Без коміра	Лінія плеча відсутня Без коміра	$P_{пл}=1-1,5\text{см}$
5. Грудний пояс: • лінія грудей; • пройма.	Округла чітко окреслена, Напівприлегле прилягання, Середній об'єм					$P_r=4\text{см}$ Прибавка на свободу пройми $P_{спр}=1\text{см}$
6. Корпусний пояс: • лінія талії; • лінія стегон.	Виразена на природньому рівні Виразена на природньому рівні					$P_r=4\text{см}$ $P_c=4\text{см}$
7. Лінія низу: • довжина виробу; • розширення виробу по лінії низу;	Максі наявне	Нижче лінії стегон Відсутнє	Максі Відсутнє	Нижче лінії стегон Відсутнє	Максі Відсутнє	Прибавка по довжині виробу – 20см від лінії стегон $M1 - 3\text{см}$
8. Рукав: • покрій; • довжина; • ширина; • з'єднання рукава з	Відсутній			Вшивний Довгий Вузкий Шов у підгин	Відсутній	$P_{опзап}=3\text{см}$ $P_3=2\text{см}$

Продовження таблиці 3.1

1	2			3	4	5
проймою ; •оформле ння низу рукава Прибавки по обхватах: •плеча; •зап'ястка						
9. Членування виробу	вертикальний рельєф ліфа	Відрізнi чашки, талієві виточки спинки	Підрізнi під лінією грудей, вертикальні рельєфи, талієві виточки спинки	Підрізнi під лінією грудей, фігурна вставка, вертикальні талієві виточки спинки	Підрізнi під лінією грудей, вертикальні рельєфи, талієві виточки спинки вертикальні рельєфи корсету	
10. Застібка	Потаємна застібка-блискавка в середньому шві спинки / боковому шві				Потаємна застібка-блискавка, металева застібка	Припуск на застібку 1см
11. Розташування та розміри КДЕ: • пілочка; • спинка; • рукав.	Мереживний ліф, драпірування	Мереживні бретелі	Мереживні чашки, розріз	Фігурна вставка із мережива у лівому боці, зборка по лінії грудей	Мереживні чашки, розріз	Ширина – 40см Висота – 45см

Згідно таблиці сформовано загальний технічний опис базової моделі із зображенням у додатку Г.

Моделі колекції «Чорний метелик» виконані у витягнутих напівприлягаючих силуетах, що підкреслюють стрункість фігури. Присутні акценти на талії та плечовій лінії, що створюють відчуття легкості й витонченості. Силуети та членування форми переважно спрямовані вертикально, наявні асиметричні вставки, розрізи в рельєфних швах, що додає композиції динаміки. Вироби вирізняються геометричною врівноваженістю, використанням асиметрії, пропорції підкреслюють тендітність і легкість, що перегукуються з образами метелика.

Основою побудови є класичне інженерне конструювання з елементами декоративного формоутворення. Конструкції моделей включають в себе вставки з прозорих матеріалів – фатину та мережива, що створюють ілюзію легкості. Застосовано рельєфи, виточки, драпірування, які забезпечують необхідний об'єм та силует.

Основною тканиною є чорний двохсторонній шовк, для декоративних вставок використано мереживо, що посилене фатином у тон оздоблюючого матеріалу, що слугує елементом композиційної виразності. Використання різної фактури чорного створює глибину та багатошаровість образу.

У колекції домінує чорний колір – це колір вишуканості, елегантності, таємничості й драматизму. Моделі колекції поєднані у воєдино, завдяки спільному колористичному рішенню, матеріалу, композиційно-конструктивній організації та загальній концепції – мотивам чорного метелика.

Поєднання стриманості чорного з легкістю тканин формує сучасний елегантний і дещо загадковий стиль. Вироби підкреслюють жіночність, сміливість, індивідуальність, статус та стиль.

3.3 Розробка первинних креслень деталей конструкцій моделей колекції

Розробка первинних креслень деталей конструкції – це етап конструкторської роботи, коли за ескізом моделі одягу створюють перші робочі креслення основних деталей виробу у масштабі. На основі вихідних даних, зокрема ескізу виробу, розмірних ознак та величин мінімально необхідних та декоративно-конструктивних прибавок будують базову конструкцію з подальшим її моделюванням. Визначають основні деталі виробів: пілочку, спинку, рукав, ліф, тощо. Отриману конструкцію перевіряють за балансовими характеристиками, спряженнями, довжинами однойменних зрізів, а також на відповідність композиційно-конструктивного устрою основному задуману моделі колекції.

Існує 3 основних методи проєктування первинних креслень:

1. Типове проєктування – це спосіб створення нових моделей одягу на основі вже готових конструкцій, які беруться за типові зразки. Суть методу полягає в тому, що беруть типову базову конструкцію певного асортименту, яка добре себе показала в експлуатації та відповідає певному силуету, моделюють деталі конструкції змінюючи вирізи, рельєфи, виточки, довжини відповідно до ескізу. Усі пропорції та основні конструктивні рішення залишаються, змінюється лише художньо-декоративна частина. Перевагами даного методу є економія часу, точність посадки, можливість швидко створити колекцію використовуючи лише одну основу. Недоліків не так багато, але вагомі, а саме обмеження різноманітності форм та складність реалізувати абсолютно нові силуетні рішення[20].

2. Розрахунково-графічний метод – це спосіб конструювання одягу на основі математичних розрахунків та графічних побудов. Суть методу полягає у використанні розмірних ознак фігури для обчислення розташування основних точок, далі будують креслення базової конструкції на папері або САПР із нанесенням ліній членування, виточок, вирізів. Перевагами даного методу є висока точність побудови, має наукове обґрунтування та можливість стандартизації та масового виробництва. Недоліки – це потреба знань формул та точних вимірів, а

також не дуже гнучкий для творчих експериментів [21].

3. Макетний метод – це метод конструювання одягу, який полягає у створенні форми моделі безпосередньо на манекені або на фігурі людини шляхом драпірування шматків тканини, зазвичай бязі, мусліну чи іншої технічної тканини. Суть методу полягає у накладанні тканини на манекен або фігуру, закріплюючи булавками. На тканині позначено лінії членувань, рельєфи, вирізи, виточки, тощо. Отриману форму знімають та переносять у креслення. Перевагами даного методу є бачення посадки та художнього образу на манекені, зручно для складних конструкцій, таких, як корсетні вироби, драпірування, асиметричні вироби, дає можливість експериментувати з формою та пластикою тканини. Недоліками даного методу є на пошук оптимальної форми необхідність високого професійного досвіду та розвиненого просторового мислення. Крім того, такі підходи складно піддаються стандартизації, що ускладнює їхнє впровадження в масове промислове виробництво [22].

Для проєктування базової конструкції використано розрахунково-графічний метод. Він є найбільш точним та найкраще підходить для проєктування базової моделі.

Існує 4 найпоширеніших методи конструювання в індивідуальному та масовому проєктуванні одягу, а саме:

- єдина методика конструювання одягу зроблена центральним науково-дослідним інститутом швейної промисловості (ЦНДІШП);
- єдина методика конструювання одягу країн членів ради економічної взаємодопомоги (ЄМКО РЕВ);
- методика Московського технологічного інституту легкої промисловості (МТІЛП);
- система крою «Мюллер і син» [23,24].

Базова конструкція розроблена за єдиною методикою конструювання зроблену центральним науково-дослідним інститутом швейної промисловості (ЦНДІШП). Тому, що саме ця методика бузується шляхом геометричних розгорток,

згладженого контура типової фігури людини з прибавками на вільне облягання і декоративне оформлення.

Застосовання максимальної кількості стандартизованих розмірних ознак, отриманих в результаті антропометричних вимірів, є особливою перевагою ЦНДІШП для розрахунку і побудови креслеників.

Необхідні розмірні ознаки індивідуальної фігури на яку проектується базова конструкція зазначені у таблиці 3.2 та порівняні з ГОСТом [25].

Таблиця 3.2

Розмірні ознаки фігури, які необхідні для побудови базової конструкції
сукні жіночої

Номер розмірної ознаки за ГОСТом	Найменування розмірної ознаки	Величина розмірної ознаки		Відхилення від типової фігури, $\pm$ см
		типової	реальної	
1	2	3	4	5
1	Зріст	170,0	170,0	0
13	Обхват шиї	36,7	36,0	0,7
14	Обхват грудей I	89,5	88,0	1,5
15	Обхват грудей II	97,1	93,0	4,1
16	Обхват грудей III	92,0	91,0	1,0
18	Обхват талії	69,1	67,0	2,1
19	Обхват стегон	100,0	99,0	1,0
28	Обхват плеча	28,6	29,0	0,4
29	Обхват зап'ястя	16,5	16,0	1,0
31	Ширина пл. ск.	13,8	14,5	0,7
35	Висота грудей	27,2	27,5	0,3
36	Довжина переду до лінії талії	45,7	46,0	0,7
40	Довжина спинки до лінії талії	41,3	42,0	0,7
45	Ширина грудей	34,0	33,0	1,0
1	2	3	4	5

46	Відстань між центрами грудей	17,3	17,0	0,3
47	Ширина спинки	33,2	33,0	0,2

Під час порівняння розмірних ознак типової та реальної фігур, отримано незначні відхилення обумовлені індивідуальними особливостями.

Невід'ємною складовою під час побудови БК є величини прибавок на вільне облягання, що забезпечують відповідність виробу функціональним, естетичним та експлуатаційним вимогам [26]. Величини прибавок для сукні напівприлеглого силуету зазначені у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Прибавки до основних конструктивних ділянок БК сукні

№ з/п	Назва прибавки	Умовне позначення прибавки	Величина прибавки, см
1	2	3	4
1.	По лінії грудей	П _Г	4,0
2.	По лінії талії	П _Т	4,0
3.	По лінії стегон	П _с	4,0
4.	До ширини переду	П _{шг}	0,5
5.	До ширини спинки	П _{шс}	1,0
6.	На вільність пройми	П _{впр}	2,5
7.	До довжини спинки до талії	П _{дтс}	0,5
8.	До довжини переду до талії	П _{дтп}	0,5
9.	На плечову накладку	П _{пл.н.}	1,0
10.	Ширина горловини спинки	П _{шг}	0,5

Згідно цих даних зазначених у таблиці 3.2 та таблиці 3.3, обчислено та розраховано лінійні виміри сукні жіночої у таблиці 3.4. У додатку Г, рис. Г.1 зображено технічний рис. виробу із позначенням місць виміру лінійних вимірів, що

є вихідними даними для побудови й подальшої перевірки готового виробу на відповідність розміро-зросту.

Таблиця 3.4

Розрахунок лінійних вимірів БК сукні жіночої напівприлеглого силуету.

Розмір типової фігури 170-92-100.

Позначення виміру на зображенні	Найменування та умовне позначення виміру	Формула, розрахунок, см	Примітка
1	2	3	4
1	Довжина (D_v)	$D_v = D_{тс} + 1/2 D_{тс} + П_{д.т.с.} = 46,5 + 23,5 + 20,0 = 90,0$	
2	Ширина по лінії грудей ($Ш_{л.г.}$)	$Ш_{л.г.} = C_{гIII} + П_r = 46,0 + 2,0 = 48,0$	
3	Ширина по лінії талії ($Ш_{л.т.}$)	$Ш_{л.т.} = C_t + П_t = 37,0 + 2,0 = 39,0$	
4	Ширина по лінії стегон ($Ш_{л.с.}$)	$Ш_{л.с.} = C_c + П_c = 50,0 + 2,0 = 52,0$	
5	Довжина лінії плеча ($D_{л.пл.}$)	$D_{л.пл.} = Ш_{п} + П_{ш.п} = 11,0 + 1,0 = 12,0$	
6	Довжина рукава (D_p)	$D_p = D_{р.з.} + П_{д.р.з.} = 63,0 + 2,0 = 65,0$	
7	Ширина рукава ($Ш_p$)	$Ш_p = (O_{п} + П_{о.п})/2 = (29,0 + 2,0)/2 = 15,5$	
8	Ширина рукава по лінії низу ($Ш_{р.н.}$)	$Ш_{р.н.} = (O_3 + П_{о.3})/2 = (16,0 + 1,0)/2 = 8,5$	
9	½ шириниспинки ($Ш_{сп}$)	$1/2 Ш_{сп} = Ш_c + П_c = 16,5 + 1,0 = 17,5$	
10	½ ширинипереду ($Ш_{пер}$)	$1/2 Ш_{п} = Ш_r + П_{п} = 17,0 + 1,0 = 18,0$	
11	Висота коміру (B_k)	-	
12	Ширина горловини ($Ш_{гор}$)	$Ш_{гор} = O_{ш}/3 + П_{гор} = 36/3 + 0,5 = 12,5$	
13	Лінія входу в кишеню	-	

Як зазначено вище, для розрахунково-графічного методу потрібні формули для обчислення основних точок та відрізків, у таблиці 3.5 наведено основні

обчислення для побудови сукні жіночої розміру 170-92-100, та накреслено базову конструкцію у масштабі 1:4, що представлена у додатку Д рис. Д.1 та рис. Д.2 [27].

Таблиця 3.5

Розрахунок для побудови креслення базової конструкції БК сукні жіночої

№ з/п	Конструктивна ділянка на кресленні	Умовне позначення	Розрахунок формула	Розрахунок	Величина відрізка, см
1	2	3	4	5	6
Побудова сукні жіночої					
<i>Побудова базисної сітки</i>					
1.	Побудова прямого кута	А	-	-	-
2.	Рівень глибини пройми	АГ	$(C_{г1} + ДТС) / 4$	$(44,0 + 42,0) / 4$	21,5
3.	Рівень лінії талії	АТ	Дтс +П	42,0+0,5	42,5
4.	Рівень стегон	ТБ	сopс	18,0-20,0	19,0
5.	Довжина виробу	АН	Двир.	-	70,0
<i>Побудова спинки</i>					
6.	Відхилення талії	ТТ1	1 см вліво	1	1,0
7.	Рівень лінії лопаток	АЗ	$A_{г} / 2 + 1$	$21,5 / 2 + 1,0$	11,75
8.	Ширина спинки	Г1Г2	Шс +П	16,5+0,8	17,3
9.	Ширина пройми	Г2Г4	$C_{г2} / 4 - 0,5$	$(46,5 - 0,5) / 2$	5,5
10.	Ширина ростка	АР	$C_{ш} / 3 + 0,5$	$18,0 / 3 + 0,5$	6,5
11.	Висота ростка	РР1	$AP / 3 + 0,5$	$6,5 / 3 + 0,5$	2,7
12.	Плечева точка	П П ₂	від т.П вниз і вліво по 2см	-	-
13.	Плечева виточка	Р1 т.4	-	-	4,0
14.	Допоміжна точка	Г2С	$C_{г2} / 10$, або ↑6см	46,5/10	4,6
15.	Талева виточка	Т1Т4	$C_{т} / 6$	33,4/6	5,5
		Б1Б4	$T1T4 + 1$ Продовження таблиці 3.5	5,5/1	5,5
1	2	3	4	5	6

16.	Глибина талевої виточки	T4T6	$(C_{Г2}-C_{Г1})/4$	$(46,5-33,4)/4$	3,2
17.	Глибина бокової талевої виточки	T3T2	$T3T2=T4T6$	-	3,2
18.	Відхилення по Бедрах	B3B2	$(C_{Б}-C_{Г2})/2$	$(49,5-46,5)/2$	1,5
<i>Побудова пілочки</i>					
19.	Рівень горловини	Г5А5	$A_{Г+} (Ш_{Г2} - Ш_{Г1})$	$21,5+(22,0-16,5)$	27,0
20.	Ширина горловини	A5A4	AP	-	6,5
21.	Глибина горловини	A5A3	$C_{Ш}/3+2$	$18,0/3+2$	8,0
22.	Ширина пілочки	Г5Г4	$Ш_{Г2}+П$	$22,0+0,4$	22,4
23.	Пройма	Г4Г3	$Г4Г2/2$	$10,0/2$	5,0
24.	Центр грудей	Г5Ц	ЦГ	-	8,5
25.	Побудова плеча	A4↑1 від 1→4см	Від т.4Ц1↓ВГ	- -	27,5 4,0
26.	Розхил нагрудної виточки	т.4В5 ; B5B6	т.4Ц1/2 ШГ2-ШГ1	$27,5/2$ $22,0-16,5$	13,7 5,5
27.	Плече	^Ц1П2 ^В7П2	ВГ В3П1	- -	27,5 5,5
28.	Побудова пройми	Г4С1	$C_{Г2}/10$ або 5↑	-	4,6
29.	Талева виточка	T5T7	Г5Ц-1	$9,0-1,0$	8,0
30.	Оформлення бедер	B5B7 B3B2	Г5Ц $C_{Б}-C_{Г2}/2$	$(49,5-46,5)/2$	9,0 1,5
<i>Побудова одношовного рукава</i>					
<i>Побудова базисної сітки</i>					
31.	Висота окату	O ₁ O ₂	B _{ок} -2	$19,5-2,0$	17,5
32.	Ширина рукава (базисної сітки)	P _л P _п	$Ш_p=(O_{п}+П_{оп}) / O_1P_{л}=O_1P_{п}=$	$29,0/2$ $14,5/2$	14,5 7,2
33.	Довжина рукава	O ₃ M	D _p - 1,0 см	$71,0-1,0$	70,0
34.	Рівень лінії ліктя	O ₃ L	$O_3M/2 + 3$	$70,0/2+3,0$	38,0
35.	Скіс рукава	M ₁ M ₂	1,5 - 2,5	-	2,0
<i>Побудова основи конструкції вишивного рукава</i>					
1	2	3	4	5	6

36.	Допоміжні точки	т.1-	-	-	-
		т.П ₆	$P_{п1} = \Gamma_4\Pi_6$	-	4,6
		$P_{п1}$	-	-	0,5
		1-1 ϕ	-	-	-
		т. P3-П3	$P_{лP_3} = \Gamma_1\Pi_3$	-	4,6
		$P_{лP_3}$	-	-	0,5
37.	Побудова верхньої частиниокату	O_2O_5	$O_2O_3/2 + 2$	7,5/2+2,0	5,7
		O_2O_6	$O_2O_4/2$	-	3,7
		O_52	-	-	2,5
		O_63	-	-	2,0

Технічне або конструктивне моделювання – це спосіб одержання креслень деталей конкретної моделі шляхом її трансформації на основі перетворення вихідної конструкції з метою зміни модельних характеристик – форми, покрою, силуету, членування, конфігурації деталей тощо.

Послідовність технічного моделювання моделі:

- вивчення зовнішнього вигляду моделі;
- вибір базових креслень;
- нанесення на базові креслення фасонних особливостей

Розрізняють три види технічного моделювання.

Технічне моделювання 1-го виду – це просте внутрішнє перетворення деталей базової конструкції зі збереженням основних контурних ліній базової конструкції і силуету моделі. Сюди відносять: перенесення виточок в різні напрямки; проектування складок; додаткові членування деталей; розробка дрібних деталей; розробка модельних змін коміра, лацкана, борту.

Технічне моделювання одягу 2-го виду – це зміни параметрів ширини деталей на різних рівнях, без збереження конфігурації основних ліній.

Основними прийомами є: паралельне розширення деталей; кінчне розширення або звуження деталей; проектування драпірувань, підрізів.

Технічне моделювання 3-го виду – це зміна конфігурації основних конструктивних ліній за певною схемою перетворень. Ці перетворення групуються

на опорних ділянках і на відміну від попередніх прийомів змінюють передньо-задній та бічний баланси. Застосовують для:

1. Перетворення типового крою зі вшивним рукавом в похідні покрої: поглиблена пройма; рукав реглан; суцільнокроєний рукав; комбінований.
2. Для розробки конструкцій нових видів одягу: спідниць-штанів; комбінезонів; пелерин.
3. Перетворення конструкції з вимірами типової фігури на конструкцію з вимірами індивідуальної [28].

Для проєктування вечірніх жіночих суконь, напівприлеглого силуету, було обрано 1 та 2 вид технічного моделювання. Так, зокрема для моделей колекції використано переведення розхилу нагрудної виточки у зборку, впровадження підрізів, рельєфних швів, фігурних вставок, сплюснення спинки тощо.

У додатку Е, рис. Е. показано схеми моделювання БМ колекції.

3.4 Виготовлення в матеріалі та розробка сценарного образу творчої колекції

На основі аналізу біоніки та особливостей морфології метелика Карета було обрано матеріали, здатні передати його образ у художньо-конструктивному рішенні моделей колекції – легкий, пластичний, з гладкою поверхнею, двохсторонній шовк та мерехтливе, елегантне, візерунчасте мереживо, що гармонійно відтворюють характерні ознаки комах. Шовк репрезентує черевце метелика - гладке, блискуче та пластичне, а мереживо уособлює крила – легкі, ажурні, напівпрозорі. Поєднання цих матеріалів формує цілісний сценарний образ «чорного метелика» – витонченого, граційного, з таємничим шармом. Завдяки контрасту гладкої поверхні шовку та фактурності мережива в колекції підкреслено будову метелика, його тендітність і водночас силу. У додатку Є рис. Є.1 представлено колекцію виготовлену в матеріалі.

Сценарний образ творчої колекції – це узагальнена художня модель, яка визначає ідейно-стильову концепцію всієї колекції. Він є сюжетом або сценарієм,

що об'єднує всі моделі між собою та задає напрям для дизайнерського рішення. Основні риси сценарного образу – це головна ідея, художній сюжет, виразність та емоційність, єдність стилю, функціональність.

Сценарний образ колекції «Чорний метелик» – нічний метелик – легкий, загадковий, витончений. Чорний колір шовку та мережива передають текстуру метелика. Форми костюмів відтворюють ритм та пластику крил, завдяки хвилеподібним лініям, асиметріям та прозорості вставок. Жінки у цій колекції – як чорний метелик: вишукані, мінімалістичні, притягують погляд своєю загадковістю. Вони м'які та легкі у русі, проте внутрішньо сильні та самодостатні. Таким чином, сценарний образ колекції підкреслює єдність природи та жіночності, ніжності та сили, темряви та світла.

Колекція приймала участь у творчих конкурсах, а саме «Печерські каштани», «Барви поділля» та «Hourglass».

3.5 Розробка лекал однієї з моделей колекції сукні жіночої

Лекала деталей виробу – це технічний документ, який відтворює конструктивні параметри виробу, визначаючи форму, розміри, конфігурацію окремих елементів а також технічні вимоги на їх розкрій і виготовлення. Вони забезпечують точний розкрій деталі на тканині, допомагають зберігати пропорції та симетрію виробу, дозволяють багаторазово відтворювати одну й ту саму модель зі збереженням її конструктивних характеристик[29]. У додатках надано пакет лекал базової моделі з нанесеними припусками, надписами та описами.

Для розробки лекал використовують креслення модельної конструкції, отриманої в результаті конструктивного моделювання, а також графічні та розрахункові методи уточнення контурів деталей. Розміри припусків зазначені у табл. 3.4.

Зрізи деталей виробу і розміри припусків до зрізів

№ з/п	Деталі виробу назви зрізів	Розмір припуску, см
1	2	3
1.	Плечовий зріз	1,0
2.	Боковий зріз	1,0
3.	Лінія підгину низу	1,0
4.	Зріз низу ліфа	1,0
5.	Верхній зріз вставки	1,0
6.	Зріз горловини	0,5
7.	Зріз пройми	1,0
8.	Зріз окату рукава	1,0
9.	Ліктьовий зріз	1,0
10.	Нижній зріз рукава	1,0
11.	Нижній зріз вставки	0

Наведені у таблиці припуски до зрізів визначають технологічні параметри обробки окремих деталей сукні та забезпечують точність її виготовлення. Правильно встановлені розміри припусків дозволяють компенсувати можливі деформації тканини під час розкрою та пошиття, а також гарантують якісне з'єднання конструктивних деталей виробу. Дотримання визначених величин сприяє якості обробки, формостійкості деталей та акуратного зовнішнього вигляду готової сукні. Крім того, раціонально підібрані припуски полегшують подальшу технологічну обробку та забезпечують стабільність форми під час експлуатації виробу [29].

Висновки до розділу III

Здійснено комплексну конструкторську роботу, спрямовану на формування та технічне обґрунтування моделей творчої колекції. Перелічено наявні та здійснено вибір найбільш доцільного способу створення об'ємно-просторової форми моделей, що забезпечив гармонійне поєднання естетичних та функціональних характеристик виробів.

Виконано композиційно-конструктивний аналіз та представлено технічні рисунки моделей і надано їх опис, що дало можливість виявити основні пропорційні співвідношення, силуети, декоративні акценти, стилістичні особливості колекції та характерний художньо-композиційний тв. конструктивний устрій.

На основі отриманих даних розрахунково-графічним способом за методикою ЦНПШП виконані первинні креслення деталей конструкцій, які стали базою для виконання технічного моделювання. Врахування композиційно-конструктивних особливостей виробів колекції базувалося на моделюванні 1 та 2 видів, зокрема переведенні розхилу нагрудної виточки у зборку, впровадженні підрізів, рельєфних швів, фігурних вставок, сплюсненні деталі спинки тощо.

Особлива увага приділена створенню сценарного образу колекції, який став концептуальною основою для дизайнерського задуму, сприяв композиційному узгодженню виробів, складових колекції, для формуванню цілісного стилістичного напрямку.

Розроблено пакет лекал з урахуванням технологічних, конструктивних та ергономічних вимог на модель асиметричної жіночої сукні напівприлеглого силуету М-4, що дозволило перевести творчий задум у конкретну конструктивну форму.

Результатом роботи стало виготовлення творчої колекції в матеріалі та представлення її на творчих конкурсах. Проведена робота забезпечила можливість переходу до наступних етапів технологічної підготовки виробу.

РОЗДІЛ 4. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ

4.1 Обґрунтування параметрів виготовлення моделі сукні жіночої

У технологічному розділі дипломної роботи особливу увагу приділено вибору матеріалів, обладнання та методам обробки, що забезпечують високу якість виготовлення вечірніх виробів колекції «Чорний метелик». Враховуючи складність моделі, тонкі фактури та вимоги до естетичності, усі технологічні операції були розроблені з урахуванням властивостей основних тканин — шовку та мережива.

Параметри виготовлення моделі сукні жіночої включають в себе обґрунтування та характеристику матеріалів, швейних ниток, швейного обладнання та ВТО[30].

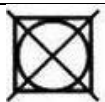
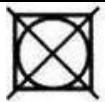
Колекція «Чорний метелик» виготовлена з двох основних тканин — це двохсторонній шовк та мереживо, а також щоб запобігти розтягуванню мережива, основою для нього слугує фатин, у таблиці 4.1 вказано склад та догляд за даними матеріалами.

Таблиця 4.1

Характеристика текстильних матеріалів верху та підкладки

Назва матеріалу	Умове позначення	Оформлення, оброблення	Переплетення	Вміст складників сировинного складу, %	Символи догляду			
					Хімічне чищення	прання	прасування	відбілювання
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тканина шовк	166215	Гладко фарбована	Сатинове	Поліестер 100%				

Продовження таблиці 4.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тканина мереживо	70054	Гладко фарбована	Кружевне	Поліестер 100%				
Фатин	56102	Гладко фарбована	Сітчасте	Нейлон 100%				

Продовження таблиці 4.1

Лінійна густина ниток, текс		Число ниток на 100мм		Ширина, см	Поверхня густина, г/м ²
Основна (довжина)	Уток (ширина)	Основна (довжина)	Уток (ширина)		
10	11	12	13	14	15
70	60	300	580	150	130
80	80	400	620	150	280

Для зшивання та обметування використано універсальні вовняні текстильні нитки, вони щільні, еластичні, стійкі до прання і тертя. У таблиці 4.2 охарактеризовано швацькі нитки які використовувалися при пошитті жіночої сукні.

Таблиця 4.2

Характеристика швацьких ниток для виготовлення моделей жіночого одягу

Назва	Умове позначення	Лінійна густина, текс	Розривне зусилля, Н	Вид пакування, довжина намотки, м	Призначення
1	2	3	4	5	6
Вовняна нитка	35ЛЛ	16,7*2	1560	2500	Для зшивання і обметування тонких і середніх тканин

Також для зміцнення, стабілізації та надання форми виробу, використано клейові матеріали. Для базової конструкції сукні жіночої було обрано флізелін. Він тонкий, майже не помітний у готовому вигляді, гнучкий та еластичний, тому не

робить тканину жорсткою та простий у використанні. Застосовано було його для обробки зрізів горловини, низу рукавів та виробу. У таблиці 4.3 детально охарактеризовано його фізико-механічні властивості[31].

Таблиця 4.3

Характеристика клейових матеріалів для виготовлення базової моделі сукні жіночої

Назва клейового матеріалу (фірма)	Ширина, см	Поверхнева густина, г/м ²	Вид клейового покриття	Температура плавлення, Тпл, С	Щільність покриття, Кр/см ²	Колір	Сировинний склад, %	Сфера застосування
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Флізелін	150	47	Точкове клейове нанесення	120 - 138	Подвійна точка (40 точок/см ²)	чорний	Нейлон 50%, поліестер 50%	Використовується для дублювання краю нижніх зрізів, горловини

Перед складанням технологічної послідовності визначено основні вимоги до ниткових з'єднувань для обробки виробу у таблиці 4.4, технічний рисунок базової моделі з зазначеними типами стібків всіх ниткових з'єднань надано на рис. 4.1[32,33]. У додатку І зображено технічний рисунок базової моделі із перерізами.

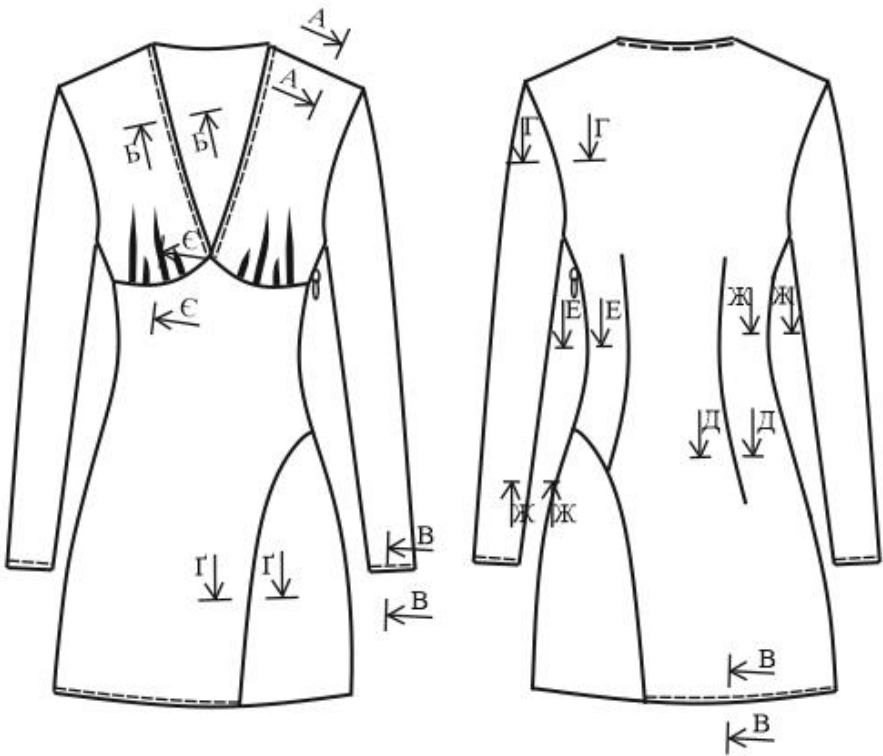

Рисунок 4.1 – Технічний рисунок із зазначеними нитковими з’єднаннями

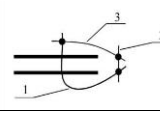
Таблиця 4.4

Вимоги до з’єднання та обладнання для виготовлення сукні жіночої

Технологічні вимоги	Технічні ознаки обладнання
1	2
Ниткове з’єднання Б, В, Д	
1. Найменування операції: <i>Обробка низу рукава та виробу, а також талевих виточок</i>	1. Призначення машини: <i>універсальна</i>
1	2
2. Асортимент матеріалів, що обробляються: <i>шовк (100% поліестер)</i>	2. Вид стібка, геометрія та параметри строчки: <i>301 – двохниткова пряма човникова строчка, величина стібка 3</i>
3. Тип стібка, параметри строчки: <i>301 - двониткова пряма човникова строчка; 3,5 стібка в 1 см</i>	3. Вид з’єднання матеріалів (код шву) <i>1.01.01/ 301</i>
1	2

Продовження таблиці 4.4

4. Вид строчки: <i>безпосадовча строчка</i>	4. Механізм переміщення матеріалу: <i>диференційний нижній транспортер</i>
5. Припустимі відхилення по ширині шву: $\pm 0,2$	5. Автоматизація допоміжних операцій: <i>підйом лапки, виконання закріпки</i>
6. Форма закріпки: <i>подвійна закріпка</i>	6. Продуктивність машини: <i>середня</i>
7. Кількість шарів та товщина матеріалу: <i>середня товщина матеріалу (основної тканини – 2 шари;</i>	7. Можливість використання для виконання інших операцій: <i>обшивання горловини, пройми</i>
8. Наявність потовщених ділянок: <i>в області плечових швів</i>	8. Рівень якості виконання операцій: <i>Високий</i>
9. Продуктивність обладнання: <i>середня</i>	
10. Обрізання зрізів: <i>відсутнє</i>	
11. Автоматизація допоміжних операцій: <i>підйом лапки, виконання закріпки, зупинка голки в крайньому верхньому положенні</i>	
12. Автоматизоване укладання деталей, що обробляються: <i>відсутнє</i>	
Ниткове з'єднання А, Г, І	
1	2
1. Найменування операції: <i>обробка плечових, бокових, ліктьових швів, рукавів, вставки</i>	1. Призначення машини: <i>Універсальна</i>
	<i>Продовження таблиці 4.4</i>
1	2

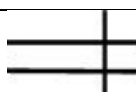
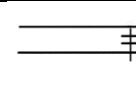
2. Асортимент матеріалів, що обробляються: <i>шовк (100% поліестер), мереживо (100% поліестер), фатин (100% нейлон)</i>	2. Вид стібка, геометрія та параметри строчки: <i>301 – двохниткова пряма строчка, величина стібка 3 мм</i> <i>504 – трьохнитковий ланцюговий обметувальний</i>
3. Тип стібка, параметри строчки: <i>301 - двониткова пряма човникова строчка; 3,5 стібка в 1 см</i> <i>504 – трьохниткова ланцюгово-обметувальна строчка; 3-4 стібка</i>	3. Вид з'єднання матеріалів (код шву) <i>1.01.01/ 301</i> <i>2.01.05/504</i>
4. Вид строчки: <i>безпосадовна строчка</i>	4. Механізм переміщення матеріалу: <i>диференційний нижній транспортер</i>
5. Припустимі відхилення по ширині шву: $\pm 0,2$	5. Автоматизація допоміжних операцій: <i>підйом лапки</i>
6. Форма закріпки: <i>подвійн</i>	6. Продуктивність машини: <i>середня</i>
7. Кількість шарів та товщина матеріалу: <i>середня товщина матеріалу (основної тканини – 2 шари;</i>	7. Можливість використання для виконання інших операцій: <i>Зшивання та обметування швів</i>
8. Наявність потовщених ділянок: <i>в області плечових швів</i>	8. Рівень якості виконання операцій: <i>Високий</i>
9. Продуктивність обладнання: <i>середня</i>	
10. Обрізання зрізів: <i>відсутнє</i>	
11. Автоматизація допоміжних операцій: <i>підйом лапки, виконання закріпки, зупинка голки в крайньому верхньому положенні</i>	
1	2

12. Автоматизоване укладання деталей, що обробляються: <i>відсутнє</i>	
--	--

Параметри ниткових з'єднань – це показники, які визначають якість та технічні властивості швейного з'єднання. Вони враховуються під час конструювання, пошиття і контролю готового виробу. Основні параметри ниткових з'єднань зазначені у таблиці 4.5.

Таблиця 4.5

Параметри ниткових з'єднувань для виготовлення базової моделі сукні жіночої

Найменування шва (ДСТУ ISO 4916:2005)	Кодове значення шва (ДСТУ ISO)	Найменування технологічної операції, де застосовується шов	Кількість стібків на 10 мм строчки	Ширина шва, мм	Вид та умовний номер ниток	Умове зображення шва (ДСТУ ISO)
1	2	3	4	5	6	7
Зшивний	1.01.01	Зшивання деталей виробу між собою	3-4	10	Бавовняна нитка 35 ЛЛ	
Вшивний	1.01.01	Вшивання коміра в горловину, рукава в пройму	3-4	10	Бавовняна нитка 35 ЛЛ	
Обшивний «у розкол»	1.03.04	Обробка горловини окантовкою	3-4	10	Бавовняна нитка 35 ЛЛ	

Від якості обладнання залежить правильне дублювання деталей крою та обробки вузлів. У швейному виробництві застосовують спеціальне обладнання для дублювання, основними є преси, дублювальні машини з конвеєрною стрічкою та

пароповітряні установи. Вони забезпечують рівномірне приклеювання клейових матеріалів (флізеліну, дублерину, прокладок) до основної тканини. Для кращого результату використовують додаткові пристрої, а саме охолоджувальні столи та пристрої для подачі та вирівнювання деталей[34]. Під час пошиття базової моделі сукні жіночої було використано професійну праску та охолоджувальний стіл так, як участки дублювання дуже малі, не було необхідності використовувати прес. У таблиці 4.6 детально охарактеризовано обладнання яке використовувалось для дублювання та ВТО.

Таблиця 4.6

Характеристика обладнання для дублювання деталей

Обладнання, фірма	Ширина тасьми, мм	Напруга, В	Споживча потужність, кВт	Швидкість руху тасьми, м/хв	Тиск, кг/см ²	Температура нагріву робочого органу °С	Час дублю- вання, с	Габарити, мм
1	2	3	4	5	6	7	8	9
TexPress Industrial Праска SteamPro- 2000 (Італія)	-	220	2,2	-	0- 18	80-220	5-15	840x600 x 350
TexPress Industrial Стіл для дублюван ня	-	220	1	-	0- 13	до 120	5-15	120x80

У швейному виробництві використовується різне обладнання, його можна поділити на універсальне та спец обладнання. До універсального обладнання відносяться машини для виконання різних видів швейних операцій і, які дозволяють забезпечити гнучкість виробництва, до спеціального обладнання відносять машини сконцентровані на виконанні однієї або обмеженого кола

операцій, що забезпечують високу продуктивність і точність у серійному та масовому виробництві. У таблиці 4.7 охарактеризовано основне обладнання, яке використовувалося при проєктуванні.

Таблиця 4.7

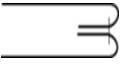
Характеристика універсальних та спеціальних швейних машин

Клас (марка), фірма-виробник, країна	Технологічне призначення	Кодове позначення стібка (ДСТУ ISO 4916 : 2005)	Максимальна частота обертання головного валу, кв ⁻¹	Максимальна довжина стібка, мм	Максимальна товщина матеріалу під лапкою, мм	Додаткові відомості (тип механізму переміщення матеріалу, робочі органи, додаткові функції)
1	2	3	4	5	6	7
DLN 415 «Джукі» (Японія)	Зшивання, настрочування, обшивання	301	4000	4	4	Автоматичне обрізання ниток, підйом та опускання притискної лапки, зупинка голки в заданому положенні, програмована закріпка
GN 880-5 «Зінгер», (Німеч- чина)	Обметування	504	6500	3,6	6,5	Автоматичне обрізання ниток, підйом та опускання притискної лапки, вдосконалена заправка ниток, автоматизована система змазки диференційна подача матеріалу

Вище було згадано про важливість спеціального професійного обладнання для волого теплової-обробки виробів, тому у таблиці 4.8 проаналізовано параметри ВТО та інші фізичні властивості із зображенням ділянки застосування[35].

Таблиця 4.8

Параметри ВТО для виготовлення сукні жіночої

Найменування технологічної операції	Найменування тканин, умовне позначення	Тип обладнання	Температура нагріву праски, °C	Зволоження W, %	Тиск пари P, МПа	Час обробки,				Графічне умовне зображення
						пропарювання	прасування	охолодження	сумарний	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розпрасування	Шовк	Праска SteamPro-2000	110	25	0,5	5	7	5	17	
Припрасування	Шовк	Праска SteamPro-2000	110	25	0,5	-	5	5	10	
Запрасування	Шовк	Праска SteamPro-2000	110	25	0,5	5	7	5	17	

4.2 Розробка технологічної послідовності обробки моделі сукні жіночої

Технологічна послідовність виробів відображає етапи швейного виробництва, порядок виконання операцій та взаємозв'язок між ними. Вона дозволяє організувати робочий процес максимально ефективно, забезпечити якість і точність готового виробу, а також контроль над виконанням кожного етапу.

Таблиця 4.9 демонструє покрокову послідовність обробки виробу, вказує основні операції, види швів, застосоване обладнання та витрату часу[36,37,38].

Таблиця 4.9

Технологічна послідовність обробки сукні жіночої

№ ТНО	Найменування технологічно неподільної операції	Спеціальність	Розряд	Норма часу,с	Обладнання, пристрої
1	2	3	4	5	6
1. Заготовчі операції:					
1.	Перевірка деталей крою	Р	5	120	Стіл запуску
2.	Запуск крою		3	55	Стіл запуску
	Разом:			175	
2. Проклеювання зрізів крою:					
3.	Проклеювання тонкою смужкою 0,7см вирізаною із флізеліну зріз горловини, низів та підрізу	П	3	350	Праска SteamPro-2000 TexPress Industrial Стіл з видувом
	Разом:			350	
3. Обробка спинки:					
4.	Зшивання талевих виточок	М	3	90	DLN 415 «Джуки»
5.	Запрасування талевих виточок в бік середини	П	2	65	Праска SteamPro-2000
6.	Зшивання плечових зрізів	М	3	70	DLN 415 «Джуки» (Японія)
7.	Обметування припусків шва зшивання плечових зрізів	М	3	50	GN 880-5 «Зінгер», (Німеччина)

Продовження таблиці 4.9

1	2	3	4	5	6
8.	Запрасування припусків шва зшивання плечових зрізів в бік спинки	П	2	55	Праска SteamPro-2000 TexPress Industrial
9.	Обшивання зрізу горловини косою бейкою	М	5	280	DLN 415 «Джукі» (Японія)
10.	Припрасування горловини у готовому виробі	П	4	150	Праска SteamPro-2000 TexPress Industrial Стіл з видовом
	Разом:			760	
4. Обробка переду:					
11.	Прокладання допоміжної строчки по краю нижнього зрізу ліфу відповідно позначок	М	2	35	DLN 415 «Джукі» (Японія)
12.	Призборювання нижнього зрізу ліфа	М	3	55	DLN 415 «Джукі» (Японія)
13.	Пришивання ліфу до нижньої частини переду	М	3	135	DLN 415 «Джукі» (Японія)
14.	Обметування припусків шва пришивання ліфу до нижньої частини переду	М	3	68	GN 880-5 «Зінгер», (Німеччина)
Продовження таблиці 4.9					
1	2	3	4	5	6

15.	Зшивання прaviх бічних зрізів	М	2	95	DLN 415 «Джуки» (Японія)
16.	Обметування правого та лівого бокових швів	М	2	85	GN 880-5 «Зінгер», (Німеччина)
17.	Зшивання лівих бічних зрізів	М	2	95	DLN 415 «Джуки» (Японія)
18.	Розпрасування лівого бокового шва	П	2	45	Праска SteamPro-2000 TexPress Industrial Стіл з видувом
19.	Вшивання лівої сторони потайної тасьми-блискавки	М	4	45	DLN 415 «Джуки» (Японія)
20.	Вшивання правої сторони потайної тасьми-блискавки	М	4	46	DLN 415 «Джуки» (Японія)
21.	Перевірка якості вшивання потайної тасьми-блискавки	Р	3	15	
22.	Закріплення країв блискавки	Р	3	50	Голка, нитка, ножниці
<i>Продовження таблиці 4.9</i>					
1	2	3	4	5	6
23.	Обробка низу сукні швом у підгин із закритим зрізом	М	3	65	DLN 415 «Джуки»

					(Японія)
24.	Припрасування низу	П	2	30	Праска SteamPro- 2000 TexPress Industrial Стіл з видувом
	Разом:			864	
5. Обробка рукавів:					
25.	Зшивання ліктьового зрізу	М	2	50	DLN 415 «Джукі» (Японія)
26.	Обметування припусків ліктьового шва зшивання	М	2	40	GN 880-5 «Зінгер», (Німеч- чина)
27.	Обробка низу рукава швом у підгин із закритим зрізом	М	3	60	DLN 415 «Джукі» (Японія)
28.	Припрасування низу рукава	П	2	35	Праска SteamPro- 2000 TexPress Industrial Стіл з видувом
	Разом:			185	
6. Монтаж виробу:					
29.	Вшивання мереживної вставки у лівий бік сукні	М	4	189	DLN 415 «Джукі» (Японія)
Продовження таблиці 4.9					
1	2	3	4	5	6

30.	Обметування припусків мереживної вставки	М	3	60	GN 880-5 «Зінгер», (Німеччина)
31.	Закріплення припусків по низу вставки	М	2	65	DLN 415 «Джукі» (Японія)
32.	Запрасування припусків мереживної вставки	П	2	45	Праска SteamPro-2000 TexPress Industrial Стіл з видувом
33.	Вшивання рукавів у пройму	М	4	250	DLN 415 «Джукі» (Японія)
34.	Обметування пройми	М	3	70	GN 880-5 «Зінгер», (Німеччина)
35.	Запрасування припусків пройми	П	2	60	Праска SteamPro-2000 TexPress Industrial Стіл з видувом
36.	Чищення виробу	Р	3	60	
37.	Кінцеве ВТО виробу	П	3	90	Праска SteamPro
38.	Маркування	Р	2	30	
39.	Пакування	Р	2	65	
	Разом:			984	
	Загальний час:			3318	

Продовження таблиці 4.9

Узагальнюючи виконану технологічну частину, можна зазначити, що розроблена послідовність виготовлення виробу повністю відповідає

конструктивним особливостям моделі та властивостям використаних матеріалів. Дотримання визначених технологічних прийомів забезпечує високу якість пошиття, естетичну завершеність та довговічність готової сукні. Реалізований технологічний процес підтверджує можливість ефективного впровадження моделі у виробничі умови й демонструє практичну значущість розробленої колекції.

Висновки до розділу 4

У межах розділу проаналізовано конструктивні та стилістичні особливості жіночої сукні, що дало змогу визначити оптимальні параметри її виготовлення з урахуванням властивостей матеріалів, складності крою та функціонального призначення моделі. Визначено характеристики обраних тканин, їхню щільність, формостійкість та придатність до різних видів машинної та волого-теплової обробки, що стало підґрунтям для встановлення раціональних режимів роботи обладнання. Обґрунтовано добір технічних засобів — універсальної швейної машини, оверлока для обробки зрізів, прасувального обладнання для виконання всіх необхідних операцій ВТО, що забезпечує якісний та точний результат обробки кожного конструктивного елемента. Одночасно визначено орієнтовну трудомісткість виготовлення виробу, що дає змогу оцінити затрати часу на виконання ключових технологічних операцій.

У другій частині розділу розроблено детальну технологічну послідовність обробки жіночої сукні, що враховує конструктивні вузли, властивості матеріалів і специфіку декоративних та функціональних елементів. Систематизовано послідовність машинних та ВТО-операцій таким чином, щоб забезпечити високу якість виготовлення, точність посадки виробу та акуратність внутрішньої обробки. Уточнено необхідне обладнання для кожного етапу технологічного процесу, а також визначено загальну трудомісткість виконання всіх операцій, що дозволяє об'єктивно оцінити ефективність обраної технологічної схеми та її придатність для індивідуального або дрібносерійного виробництва.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У дипломній роботі було здійснено комплексне дослідження, спрямоване на створення авторської вечірньої колекції жіночого одягу «Чорний метелик», побудованої на творчому переосмисленні природного джерела — метелика виду Карета чорна з родини п'ядунів.

У процесі виконання роботи проведено художній, структурний та формотворчий аналізи, що дозволили трансформувати природний образ у цілісну дизайнерську концепцію та авторські модельні рішення.

На основі вивчення біологічних та естетичних характеристик метелика визначено ключові засоби художньої виразності, які стали фундаментом для творчої ідеї: легкість, контрастність, витонченість ліній, ритмічність форми та гармонія природних пропорцій. Аналіз морфологічної будови крил дав можливість виокремити домінантні елементи — плавні силуетні обводи, м'які хвилеподібні контури, симетрію та прозорість, які були трансформовані у форми вечірніх моделей. У результаті розробки творчої концепції сформовано художній образ колекції — жінки-метелика, в якій поєднується ніжність і сила, стриманість і виразність, природність і елегантність. Чорний колір виступає головним засобом стильового акценту, символізуючи глибину, загадковість і благородність. Використання шовку та мережива дозволило передати фактуру крил та ефект їхнього мерехтіння, а прилеглий силует забезпечив гармонійне підкреслення жіночості.

У ході формотворчих пошуків створено серію ескізів моделей, об'єднаних спільною стилістичною системою. Кожна модель розкриває певний аспект художньої ідеї: пластичність руху, елегантність лінії, контраст матеріалів та повітряність фактури. Особлива увага була приділена розробці моделі-прогнозу, яка стала вихідним зразком для подальшої побудови всієї колекції, та базової моделі, на конструктивній основі якої виконано серію варіацій. Конструктивна частина роботи включала побудову лекал, підбір матеріалів та визначення

технологічних особливостей виготовлення моделей. Проведена техніко-технологічна розробка підтвердила можливість ефективної реалізації моделей у виробничих умовах. Особливу увагу приділено раціональному вибору тканин і фурнітури, забезпеченню ергономічності, комфорту та відповідності сучасним вимогам вечірнього одягу. Практична значущість роботи полягає в створенні унікальної авторської колекції, яка була представлена на конкурсах, у портфоліо дизайнера, а також адаптована до малосерійного виробництва. Творчий підхід до інтерпретації природного джерела дозволяє застосовувати запропоновану методику в майбутніх дизайнерських проєктах, що підвищує перспективність і професійний потенціал автора. Таким чином, у дипломній роботі виконано всі поставлені завдання: проведено аналіз джерела натхнення, розроблено творчу концепцію, створено ескізи колекції, виконано конструктивно-технологічну частину та виготовлено авторський виріб. Отримані результати свідчать про цілісність, художню завершеність і практичну реалізованість проєкту. Колекція «Чорний метелик» демонструє сучасний підхід до вечірньої моди, втілюючи поєднання природної грації та актуального дизайнерського мислення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Художні системи формоутворення костюма - <https://vseosvita.ua/library/embed/0100acp0-5703.doc.html> (дата звернення 10.08.2025р.)
2. Малинська А.М., Пашкевич К.Л., Смирнова М.Р., Колосніченко О.В. Розробка колекцій одягу. К.: ПП «НВЦ Профі». 2018. 140 с.
3. Шаповалова О. Дизайн одягу: теорія і практика, Харків, 2019
4. Криворучко Л. В. Конструювання та технологія виробів легкої промисловості, Київ, 2018, с. 210–215.
5. Рубінштейн, С. Л. Психологія особистості. – Київ: Наукова думка, 2010. – С. 215–220.
6. Гіпократ. *Про природні властивості людини* / пер. з давньогрец. – К., 2005. – 128 с.
7. Копиленко, Л. М. Технологія виготовлення одягу. – Київ: Вища школа, 2012. – С. 45–78.
8. Підручник для дизайнерів одягу: Матеріали та технології у дизайні одягу / за ред. І. П. Ковальчук. – Київ, 2018. – С. 15–25.
9. Копиленко Л. М. Технологія виготовлення одягу. – Київ: КНТ, 2018.
10. Михайленко І. Технологія текстильних матеріалів. – Київ, 2020. – с. 112–115.
11. Михайленко І. Дизайн одягу: сучасні технології та тенденції. – Київ: КНЕУ, 2020. – с. 58–74.
12. Метелик Оdezія - <https://en.wikipedia.org/wiki/Odezia> (дата звернення 25.08.2025р.).
13. Як створити свою першу колекцію: поради від професійних fashion-дизайнерів - <https://primeclass.io/journal/ua/iak-stvoriti-svoiu-piershu-koliektsiiu-poradi-vid-profiesiinikh-fashion-dizainieriv/> (дата звернення 07.09.2025р.)
14. Колосніченко М. В., Щербань В. Ю., Процик К. Л. Комп'ютерне

проектування одягу: Навчальний посібник. К.: «Освіта України», 2010. 236 с.

15. Основи роботи у векторному графічному редакторі CorelDRAW / Львівське вище професійне училище інформаційно-комп'ютерних технологій. – Київ: Освіта, 2020. – 128 с.

16. Чепелюк Олена. Формоутворення одягу з повсті / Чепелюк О. // Актуальні проблеми сучасного дизайну: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. – 2018. – С. 258-260.

17. Пашкевич К. Л. Основи проектування виробів : конспект лекцій. Київ : КНУТД. – 2013 - 71 с.

18. Лагода О.М. Дизайн костюма. Практики репрезентацій: Монографія. Черкаси. // Видавець Третьяков О.М. - 2018. - С.157-159.

19. Славінська А. Л. Практикум з проектування і конструктивного моделювання одягу / А. Л. Славінська Ч. 1: Проектування та технічне моделювання базових конструкцій одягу. 2016. 267 с.

20. Славінська А. Л. Методи типового проектування одягу Навч. посіб. Хмельницький : ХНУ, 2012. 179 с.

21. ГОСТ 31396-2009 "Єдина методика конструювання чоловічого та жіночого одягу. Класифікація типових фігур. ГОСТ 31396-2009

22. Патлашенко О.А. Основи конструювання одягу. Лабораторний практикум. Київ: Арістей, 2003. 188с.

23. Бойко В. Ф., «Конструювання одягу», Київ: Вища школа, 1984

24. Müller & Sohn, «Schnittsystem Müller & Sohn», Німеччина

25. ГОСТ 31396-2009 - 56 с.

26. Прибавки - <https://posibnyk.fashionglobusukraine.com/sykni5.html> (дата звернення 15.10.2025р.)

27. Побудова БК сукні жіночої - <https://ru.scribd.com/document/779869499/%D0%9F%D0%BE%D0%B1%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%91%D0%9A-%D1%81%D1%83%D0%BA%D0%BD%D1%96> (дата звернення 27.10.2025р.)

28. Славінська А. Л. Практикум з проектування і конструктивного моделювання одягу / А. Л. Славінська Ч. 1: Проектування та технічне моделювання базових конструкцій одягу. 2016. 267 с.
29. Славінська А.Л. Побудова лекал деталей одягу різного асортименту: Навчальний посібник. Хмельницький: ТУП, 2002 142 с.
30. Савчук Н.Г., Березненко С.М., Березненко М.П. Квалітологія швейного виробництва. Підручник. К.: Арістей, 2006. 464с.
31. Патлашенко О.А. Матеріалознавство швейного виробництва: навч.пос. Київ : Арістей, 2003. 288 с.
32. Ниткові з'єднання швейних виробів. Частина 1 : навч. посібник / Л. А. Бакан та ін. Київ : КНУТД, 2017. 212 с.
33. ДСТУ ISO 4915: 2005. Матеріали текстильні. Типи стібків. Класифікація і термінологія». Київ : Держспоживстандарт України, 2005. 50 с.
34. Орловський Б.В., Абрінова Н.С. Технологічне обладнання галузі (швейне виробництво): навч. посіб. Київ : КНУТД, 2013. 285 с.
35. Березненко С. М., Водзінська О. І., Білоцька Л. Б., Донченко С. В. Технології волого-теплого оброблення, клейових, зварних з'єднувань та хімізації у швейній галузі. Навч. посіб. Київ : КНУТД, 2020. 303 с.
36. Методи обробки швейних виробів./ Г.Г. Білоусова та ін. : навч. посібник. Київ : МВЦ «Медінформ», 2007. 292 с.
37. Єжова О.В., Абрамова О.В. Технологія оброблення швейних виробів : Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 256 с.
38. Єжова О.В., Гур'янова О.В. Технологія оброблення швейних виробів: навч. посібник. Кіровоград : КОД, 2010. 256 с.